

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

SİLAHLI KUVVETLER BANDO OKULLARI KOMUTANLIĞINDA
BAŞLANGIÇ EĞİTİMİNDE UYGULANAN MÜZİKSEL İŞİTME
OKUMA VE YAZMA EĞİTİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLARLA
İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİ VE GÖRÜŞLER DOĞRULTUSUNDA
BİR DENEYSEL ÇALIŞMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Mehmet Serkan ERÇAKIR

ANKARA - 2007

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

SİLAHLI KUVVETLER BANDO OKULLARI KOMUTANLIĞINDA
BAŞLANGIÇ EĞİTİMİNDE UYGULANAN MÜZİKSEL İŞİTME
OKUMA VE YAZMA EĞİTİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLARLA
İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİ VE GÖRÜŞLER DOĞRULTUSUNDA
BİR DENEYSEL ÇALIŞMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Mehmet Serkan ERÇAKIR

Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. Selçuk BİLGİN

ANKARA – 2007

Mehmet Serkan ERÇAKIR'ın SİLAHLI KUVVETLER BANDO OKULLARI KOMUTANLIĞINDA BAŞLANGIÇ EĞİTİMİNDE UYGULANAN MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA EĞİTİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLARLA İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİ VE GÖRÜŞLER DOĞRULTUSUNDA BİR DENEYSEL ÇALIŞMA başlıklı tezi 20.06.2007 tarihinde, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı): Yrd.Doç.Dr. Selçuk BİLGİN

.....

Üye : Doç.Dr. Ayşe DEMİRBOLAT

.....

Üye : Prof. Ülkü ÖZGÜR

.....

ÖNSÖZ

Araştırmanın her aşamasında bana yol gösteren danışmanım sayın Yrd.Doç.Dr. Selçuk BİLGİN'e öncelikle teşekkürü bir borç bilirim. Tez çalışmamın bütün aşamalarında benden yardımlarını esirgemeyen Bnd. Yzb. Adem ÖZTÜRK ve Bnd.Yzb. İ.Deniz BAŞUĞUR'a, anket ve görüşme formunu sabırla yanıtlayan tüm Solfej-Dikte öğretim elemanlarına, deneysel çalışmamda bana yardımcı olan Slh. Kuv. Bando Okulları Komutanlığı'nda öğrenim görmekte olan 9. sınıf öğrencilerime teşekkür ederim.

Mehmet Serkan ERÇAKIR

ÖZET

SİLAHLI KUVVETLER BANDO OKULLARI KOMUTANLIĞINDA
BAŞLANGIÇ EĞİTİMİNDE UYGULANAN MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA
VE YAZMA EĞİTİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLARLA İLGİLİ UZMAN
GÖRÜŞLERİ VE GÖRÜŞLER DOĞRULTUSUNDA BİR DENEYSEL ÇALIŞMA

ERÇAKIR, Mehmet Serkan

Yüksek Lisans, Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd.Doç.Dr. Selçuk BİLGİN

Haziran - 2007

Bu araştırma, Slh. Kuv. Bando Okulları Komutanlığı'nda uygulanmakta olan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma eğitim programına ait eksiklikleri bilimsel yöntemlerle ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırma, literatür taramasının ardından Bilkent Üniversitesi Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Ana Sanat Dalı ve Slh. Kuv. Bando Okulları Komutanlığı solfej-dikte öğretim elemanlarına uygulanan görüşme formu neticesinde alınan sonuçlar ile Slh. Kuv. Bando Okulları Komutanlığı'nda öğrenim görmekte olan 9 sınıf toplam 40 öğrenciyle yapılan deneysel çalışma sonucunda elde edilen bulgular işlenerek yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda, Slh. Kuv. Bando Okulları Komutanlığı'nda uygulanan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma eğitimi değerlendirildiğinde yeterli bir Müziksel İşitme Okuma ve Yazma eğitim programı olmadığı, kullanılan kaynakların dersin amacını tam olarak karşılamadığı sonucuna varılmış ve varılan sonuçlara ilişkin olarak öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Müziksel Okuma, Bando Okulları Kom.

ABSTRACT

AN EXPERIMENT BASED ON OPINIONS AND EXPERTS OPINIONS
RELATED TO MATERIALS USED IN THE MUSICAL HEARING-READING
AND WRITING AT FIRST STEP EDUCATION AT THE TURKISH ARMED
FORCES BAND SCHOOLS COMMAND

ERÇAKIR , Mehmet Serkan

Master Program Thesis, Education of Music

Thesis Adviser: Assoc.Prof Dr. Selçuk BİLGİN

June - 2007

This resarch is prepared for the reason to put forward the deficiency of the musical hearing-reading and writing education program which is carried out in the Armed Forces Band Schools Command in scientific ways.

The research is interpreted by processing the findings that gained by the conclusions after experimental works with 40 – high school 9th class – students who study in the Band School Of Armed Forces, and results which have been taken by the outcomes of the interview forms that have been done with the academists in the Solfege-Dictee Branch of Music Department of Music and Performing Arts Faculty of Bilkent University, Music Department of Ankara State Conservatory of Hacettepe University and The Turkish Armed Forces Band Schools Command, after a literal scan.

When the musical hearing reading and writing education applied in the Turkish Armed Forces Band Schools Command is evaluated in education programmes, it is found out that musical hearing reading and writing education program is unsufficient, and some suggestions are given according to the outcomes.

Keywords: Music Education, Musical Reading, Band Schools Command

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TANIMLAR.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Slh. Kuv. Bando Okulları Komutanlığının Tarihçesi.....	1
1.2. Müzik ve Müzik Eğitimi.....	4
1.3. Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Eğitimi.....	7
1.4. Bando Okulları Komutanlığında Eğitim-Öğretim.....	8
1.5. Bando Okulları Komutanlığında Uygulanış Yönünden Müziksel İşitme Okuma ve Yazma.....	9
1.6. Bando Okulları Komutanlığında Kaynaklar Yönünden Müziksel İşitme Okuma ve Yazma.....	10
Problem	14
Alt Problemler.....	14
Araştırmanın Amacı.....	15
Araştırmanın Önemi.....	15
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	16
Varsayımlar.....	17
2. YÖNTEM.....	18
2.1. Araştırmanın Modeli.....	18
2.2. Evren.....	18
2.3. Örneklem.....	19
2.4. Verilerin Toplanması.....	19
2.5. Verilerin Analizi.....	20

3. BULGULAR VE YORUMLAR.....	21
3.1. Birinci Alt Problemin Araştırılmasına Yönelik Bulgular.....	21
3.1.1. Uzman Görüşleri.....	22
3.1.1.1. Uzmanların Muammer SUN – Solfej Kitabı İle İlgili Görüşleri.....	22
3.1.1.2. Uzmanların Slh. Kuv. Bando Okulları Komutanlığında Uygulanan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Öğretim Programı İle İlgili Görüşleri.....	24
3.1.2. Uzmanların Önerileri.....	24
3.2. İkinci Alt Problemin Araştırılmasına Yönelik Bulgular.....	27
3.3. Üçüncü Alt Problemin Araştırılmasına Yönelik Bulgular.....	28
3.3.1. Deneysel Çalışmada Uygulanan Programların Özelliği.....	30
3.3.2. Deneysel Çalışma.....	33
3.3.2.1. Deneysel Çalışma Kriterleri.....	33
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	59
4.1. Sonuçlar.....	59
4.2. Öneriler.....	64
KAYNAKÇA.....	66
EKLER.....	69
Ek-1 : Silahlı Kuvvetler Bando Astsubay Hazırlama Okulu 2006-2007 Öğretim Yılı Yıllık Ders Planlama Çizelgesi.....	70
Ek-2 : Uzman Görüşlerine Başvuru Formu.....	73

TANIMLAR

- Arpej** : Kırılarak seslendirilen akor.
- Bando Okll.K.**:Bando Okulları Komutanlığı
- Deyim Bağı** : Notaların birbirine bağı çalınacağını gösteren işaret.
- Dikte** : Müziksel yazma.
- Durak** : Geleneksel müziğimizde karar sesi.
- Kadans** : Kalış, müzikte cümlelerin sonunda yer alan melodik ve armonik yapı.
- Kanon** : Taklit etmeye dayanan beste tekniği.
- Legato** : Bağlı çalış.
- Mioy** : Müziksel İşitme Okuma ve Yazma.
- Modal** : Mod yapısına sahip
- Nazari** : Kuramsal
- Nevbet** : Günün belli zamanlarında belli yerlerde yapılan askeri müzik şöleni.
- Nüans** : Gürlük.
- Ölçü** : Bir müzik parçasının süre olarak birbirine eşit birimleri.
- Özengen** : Amatör.
- Perde** : Bir müzik sisteminin dizilerinde yer alan "ses"ler.
- Raslamsal** : Rastgele.
- Senkop** : Aksatım
- Slh.Kuv.** : Silahlı Kuvvetler.
- Solfej** : Müziksel Okuma.
- Staccato** : Kesik çalış.
- Susku** : Sessiz süre değeri.
- Tonal** : Klasik ton yapısına sahip.
- Tuğ** : Türk kökenli boylar tarafından ortaçağda örgütlenmiş olan askeri müzik topluluklarının adı.
- Uzatma Bağı** : Aynı sesi çıkaran ve aynı adı taşıyan iki notanın süresini birbirine ekleyen işaret
- Üçleme** : İkiye bölünebilen bir nota süre değerinin geçici olarak üç eşit parçaya bölünmesi
- Vuruş** : Bir ölçünün eşit bölümleri

TABLolarIN LİSTESİ

Tablo		Sayfa
Tablo 1	Deneklerin Kişisel Bilgileri.....	29
Tablo 2	Değerlendirme Kriterlerine Göre Puanlandırma Durumunu Gösterir Tablo.....	34
Tablo 3	A Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	35
Tablo 4	B Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	35
Tablo 5	C Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	36
Tablo 6	Ç Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	36
Tablo 7	D Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo.....	37
Tablo 8	E Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	37
Tablo 9	F Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	38

Tablo 10	G Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	38
Tablo 11	H Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	39
Tablo 12	I Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	39
Tablo 13	İ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	40
Tablo 14	J Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	40
Tablo 15	K Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	41
Tablo 16	L Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	41
Tablo 17	M Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	42
Tablo 18	N Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	42
Tablo 19	O Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	43
Tablo 20	Ö Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	43

Tablo 21	P Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	44
Tablo 22	R Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	44
Tablo 23	AA Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	45
Tablo 24	BB Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	45
Tablo 25	CC Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	46
Tablo 26	ÇÇ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	46
Tablo 27	DD Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	47
Tablo 28	EE Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	47
Tablo 29	FF Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	48
Tablo 30	GG Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	48
Tablo 31	HH Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	49

Tablo 32	II Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	49
Tablo 33	İİ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	50
Tablo 34	JJ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	50
Tablo 35	KK Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	51
Tablo 36	LL Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	51
Tablo 37	MM Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	52
Tablo 38	NN Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	52
Tablo 39	OO Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	53
Tablo 40	ÖÖ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	53
Tablo 41	PP Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	54
Tablo 42	RR Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo	54

Tablo 43	Kontrol Grubunun Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Değerlendirildiğinde Gösterdiği Başarıyı Gösteren Genel Tablo	55
Tablo 44	Deney Grubunun Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde Değerlendirildiğinde Gösterdiği Başarıyı Gösteren Genel Tablo.....	57

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmada ele alınan problem durumunun daha anlaşılır olmasını sağlamak amacıyla, genelden özele doğru açıklamalı bir yaklaşım sergilenerek sırasıyla; Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı'nın tarihçesi, Müzik ve Müzik Eğitimi, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma (MİOY) Eğitimi, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığında Eğitim-Öğretim ve Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığında MİOY Eğitimi alt başlıkları ile problem durumu ortaya çıkarılmaya çalışılmış, daha sonra da araştırmanın problem durumu tanımlanmak suretiyle sırasıyla; problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı ve önemi, sınırlılıklar ve sayıtlılara yer verilmiştir.

1.1. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığının Tarihçesi

Askeri müziğin ilk belgeleri 8. yüzyılda yazılmış olan Orhun yazıtları ve *Şine-Usu* Yazıtlarındadır. *Tuğ* adı verilen askeri müzik toplulukları ve çalgılarının anlatıldığı yazıtlar bu türün tarihi bakımından bize fikir veren en eski bulgulardır. Tuğ, zaman içinde Selçuklularda *Tabilhane*, Osmanlılarda *Mehterhane* adını almış ve yeniden yapılanma dönemi sonunda günümüzdeki askeri bandoların oluşumuna varan bir gelişim izlemiştir.

Türk Askeri Müziği'ni kurumsal olarak iki grupta inceleyebiliriz:

- Mehter
- Askeri Bando

Orhun yazıtlarında Tuğ olarak adı geçen ve vurmali sazlarla nefesli sazlardan oluşan askeri müzik toplulukları, Selçuklular zamanında *Tabilhâne* veya *Nevbethâne* olarak anılmış, Fatih Sultan Mehmet ile birlikte Mehterhane olarak varlığını

sürdürmüştür. Hun'lardan beri savaşlarda kullanılan askerî müzik toplulukları vurmali ve üflemeli çalgıların etkili sesiyle kendi ordusuna cesaret vermek, düşman kuvvetlerinin de moralini çökertmek üzere ordu içindeki yerlerini almışlardır.

Savaşlarda çalınan mehter havalarının yanı sıra, günlük hayatta, namaz vakitleri ile önemli resmî toplantı ve görüşmelerde *Nevbet* vurulurdu. Dini özelliğinin yanı sıra, askeri müzik topluluklarının verdiği halk konserleri niteliğindeki nevbet, Osmanlılarda ilk defa Osman Bey'in huzurunda vurulmuş, Anadolu Selçuklu Sultanı II. Gıyaseddin Mesut'un bağımsızlık fermanı ile uç beyliği alameti olarak gönderdiği berat, kaftan, tuğ ve sancağın yanında davul, nakkare, boru ve zilden oluşan takımın verdiği konseri Osman Bey ayakta dinlemiştir.

18. yy. sonlarında zirveye ulaşan mehter, hem savaşlar hem de Osmanlı elçi veya heyetlerine eşlik etmesiyle Avrupa'yı etkilemiştir. Batılıların çoğunlukla Yeniçeri müziği anlamına gelen terimlerle adlandırdıkları mehteri ilk uygulayan Leh toplumu olmuştur. Avusturya, Rusya, Prusya ve İngiltere de mehter grubu kuran diğer ülkelerdir. Bunun yanında, batı müziğinde mehter mûsikîsinin ritim ve tını özelliklerinin etkisiyle "alla turca" tarzı doğmuş, davul, zil gibi mehter çalgıları orkestralara girmiştir. Rameau, Haydn, Mozart, Gluck, Beethoven ve Brahms gibi ünlü besteciler, bu tarzda eserler yazmışlardır.

Mehterhâne 1826'da yenileşme hareketleri kapsamında II. Mahmud tarafından kapatılmış, yerine *Musika-i Hümayûn* adıyla batılı anlamda bir bando kurulmuştur. Mehter, tarihi özelliklerimizi gelenek olarak sürdürmek amacıyla Ahmet Muhtar Paşa tarafından 1911 yılında tekrar düzenlenmiş ve 1914'te faaliyetlerine başlamıştır. Enver Paşanın talimatları ile 1917'de askeri birlikler içinde yapılandırılmış, 1935 yılında Milli Savunma Bakanlığı'nın direktifiyle kaldırılmıştır. 1953 yılında aslına uygun kıyafet ve çalgılarla birlikte tekrar yapılandırılan mehter günümüzde Genelkurmay Başkanlığı'na bağlı Askeri Müze Komutanlığı (İstanbul) bünyesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

1826 yılında Sultan II. Mahmut Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye adlı yeni ve modern bir ordu kurmuştur. Bu yenileşme hareketinin bir parçası olarak kaldırılan Mehterhanenin yerine şimdiki Teknik Üniversitenin (İTÜ) Taşkışla binasında (Eski Gümüşsuyu Kışlası) “Musika-i Hümayun-u Cenab-u Mülukane” adı altında bir müessese kurulmuş ve himayesinde Faslı Cedid (Türk Musikisi), Bando (Batı Musikisi) ve Cenab-ı Mülükane (Faslı Atik-Opera) bölümleri oluşturulmuştur.

1828’de bu kurumun başına getirilen İtalyan bando şefi Giuseppe Donizetti ile batılı tarzda ilk askeri bando kurulmuştur. İlk konser 19 Nisan 1829’da İstanbul Rami Kışlası’nda Sultan Mahmut’un huzurunda gerçekleştirilmiştir. D’Aranda Paşa, Saffet Atabinen, Zati Arca gibi isimler Musika-i Hümayûn’un ilk kurulduğu dönemlerde şeflik yapmış olan önemli isimler arasında yer alırlar. Saltanatın kaldırılmasıyla 1922-1924 yıllarında Makam-ı Hilafet Musikası adını alarak Hilafet makamına bağlanan Musika-i Hümayûn, 1924 yılında Hilafetin de kaldırılmasıyla T.C. Riyaset-i Cumhur Musika Heyeti adını almış ve şefliğine de Zeki Üngör getirilmiştir.

Riyaset-i Cumhur Musika Heyeti, 1933 yılında orkestra, fasıl heyeti ve bando olmak üzere üçe ayrılmıştır. Bando bölümü Riyaseti Cumhur Armoni Mızıkası adını almış ve Zeki Üngör’den boşalan yere Yarbay Veli Kanık getirilmiş, ordu ve diğer bandoların personel gereksinimini karşılamak üzere Yarbay Veli Kanık’ın (1881-1953) da büyük emekleri ile 1 Eylül 1939’da Ankara Musiki Gedikli Erbaş Hazırlama Ortaokulu açılmıştır. Bu dönemde okulu bitirenler 8 ay kıta stajı ve 10 ay kurs gördükten sonra Astsubay rütbesi alarak kıtalara atanmışlardır.

Okulun adı 1950-1951 öğretim yılında değiştirilerek Musiki Astsubay Hazırlama Ortaokulu olmuştur. 1960-1961 öğretim yılından itibaren ise öğrenciler ortaokulu bitirenler arasından seçilmeye ve 3 yıl süreli lise devresi dersler okutulduktan sonra, bazı yıllarda da lise sonrasında bir yıl Armoni Mızıkası’nda staj eğitiminin ardından Astsubay rütbesiyle bandolara gönderilmeye başlanmışlardır. Son olarak 1974-1975 eğitim-öğretim yılından itibaren okul, 3 yıl süreli lise dengi

Hazırlama Okulu ve 1 yıl süreli Sınıf Okulu olmak üzere toplam 4 yıl süreli hale getirilmiştir.

2003-2004 eğitim-öğretim yılından itibaren Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı adı altında 3 yıl süreli lise dengi Hazırlama Okulu ve 2 yıl süreli Meslek Yüksek Okulu'ndan oluşmaktadır. 2005 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulunun kararı gereği lise ve dengi okulların 4 yıla çıkarılması ile Hazırlama Okulunun öğrenim süresi 4 yıla çıkarılmıştır. 6 yıllık (4+2) eğitimi başarıyla tamamlayan öğrenciler, Astsubay Çavuş rütbesiyle Kara, Deniz, Hava ve Jandarma Genel Komutanlıkları Bandolarında göreve başlamaktadır.

1.2. Müzik ve Müzik Eğitimi

Müziği, duygu ve düşüncelerimizi seslerle anlatma sanatı olarak tanımlayabiliriz. Bu eşsiz sanatın geliştirilmesi, yüzyıllar süren birikim ve gelişiminin yeni nesillere doğru ve etkin şekilde aktarılması tüm sanatlarda olduğu gibi bu alanda da bir eğitim sorumluluğu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eğitim, bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle bütün halinde yetiştirilmelerini amaçlar. Birey, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapıların bir bütünüdür. Bu nedenle çağdaş eğitime ilişkin düzenlemeler, planlama ve uygulamalar bu anlayış ve yaklaşımlar doğrultusunda düzenlenmektedir. Konu alanları açısından Eğitim; (1)Bilim Eğitimi, (2) Teknik Eğitim, (3) Sanat Eğitimi olarak üç başlık altında incelenebilir. Uçan (1994:30) tarafından bu konuda yapılan açıklama şu şekildedir:

“Eğitim, bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenerek , bireyleri ve toplumları biçimlendirmede en etkili süreç niteliği kazanır.”

Böyle bir eğitim, bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel alanlarda bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapılar içerisinde bir bütün olarak en uygun düzeyde yetiştirmeyi amaçlar. Sanat Eğitimi, bu amaca dönük eğitim sürecinin üç ana boyutundan biridir.

Uçan (1989:180)'a göre; “Sanat eğitimi temelde, sanatsal etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin yaratma güdüsünü doyurmaya, estetik gereksinmelerini karşılamaya, beğeni duygusunu geliştirmeye ve içinde yaşadığı gerçekliğe daha duyarlı olmasını sağlamaya yöneliktir. Bu bakımdan Sanat Eğitimi, bireyin bilişsel ve devinişsel yönlerinin yanında, özellikle duyuşsal yönünün gelişmesinde çok önemli rol oynar” şeklinde tanımlanmaktadır.

Sanat Eğitimi ağırlıklı olarak insana yöneliktir ve 3 temel hedefe odaklanır;

1. Sanat eserlerini hem duyuşsal hem de bilişsel anlamda algılayabilmek ve seçici olabilmek için müzik yeteneği ve beğeni yeteneğini geliştirmek,
2. Uygulamalı çalışmalarla birlikte, sanatsal yaratmadaki sorunları ortaya çıkarmak amacıyla müzik yeteneğini ve müzikal eğilimlerin gelişimini sağlamak,
3. Bireyin yaratıcılığını geliştirmek ve sanat alanından başka alanlara da yönlendirmektir.

Sanat Eğitimi, her biri kendi içinde çeşitli kol ve dallara ayrılan şu üç ana başlıktan oluşur ;

1. Fonetik Sanatlar Eğitimi
2. Plastik Sanatlar Eğitimi
3. Dramatik Sanatlar Eğitimi

“Müzik Eğitimi”, Fonetik Sanatlar Eğitiminin başlıca dalıdır.

“Müzik Eğitimi , bireyin genel ve müziksel davranışlarında kendi müziksel yaşantıları yoluyla kasıtlı olarak istendik değişimler oluşturma süreci olarak tanımlanabilir. İnsan yaşamında müziğin belirli işlevleri vardır. Bu işlevler çeşitli, çok yönlü, kapsamlı ve karmaşıktır. Müziğin insan yaşamındaki işlevleri; bireysel (fizyo/biyo-psişik), toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel olmak üzere beş kümede toplanabilir.Bu işlevlerin insan yaşamındaki yeri nedeniyle ki , müzik hem etkili bir eğitim aracı, hem de önemli bir eğitim alanı haline gelmiştir” (Uçan, 1989:185).

Uçan (1994:30)’a göre Müzik Eğitimi; genel, özengen ve mesleki olmak üzere, amacına yönelik olarak üç ana türe ayrılmaktadır. Bunlardan;

Genel Müzik Eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program ayrımı gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup sağlıklı ve dengeli bir insanca yaşam için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar.

Özengen Müzik Eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin müziksel kalıtım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp, geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar.

Mesleki Müzik Eğitimi ise, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar.

Mesleki Müzik Eğitimi, müzik eğitimi veren kurumlarda dört ana grupta incelenebilir. Bunlar; (1) Çalgı Eğitimi, (2) Ses Eğitimi, (3) Müzik Kuramları eğitimidir. Mioy eğitimi ise Müzik Kuramları Eğitimi içerisinde değerlendirilebilir.

1.3. Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Eğitimi

Müziksel işitme okuma ve yazma (MİOY) eğitimi, diğer müzik kurumlarında uygulanmakta olan diğer adıyla Solfej-Dikte eğitimi mesleki müzik eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Öğrenciler sesleri bu derste tanımakta, birçok kuramsal yapıyı bu derste öğrenmektedir.

Özgür (1999:4)'e göre; bir müzik yazısını müziğin harfleri olarak nitelendirebilecek notaların ad, yükseklik, süre (ritm), hız, gürlük ve ayırtılarıyla seslendirmeye “müziksel okuma (solfej)” denir. Müziksel okumanın amacı öğrencinin zihinsel olarak sesleri ve aralıkları anlaması ve müzikal olarak uygulayabilmesidir. Bu uygulamanın ardından kulak eğitiminin ikinci aşaması olan işitme eğitimi başlar.

Müziksel yeteneğe sahip kişiler; sesleri, seslerin derecelerini, tınlarını, rengini, gürlüğünü ayırt edebilen kişilerdir. Bu yeteneğin kuramsal çalışmalarla geliştirilmesi mümkündür. İşte bu noktada devreye giren MİOY eğitimi müziksel yeteneğin gelişmesinde temel rol oynamaktadır. Tüm müziksel eğitimlerin temelini oluşturan müziksel işitme eğitimi öncelikle okuma ve işitme eğitimiyle ilerler.

MİOY eğitimi öncelikle müziksel okuma ile başlar. Müziksel okuma olarak adlandırılan bu eğitimde öncelikle belirli mantıksal sıralamalarla sesler öğretilir. Ardından yine belirli mantıksal yaklaşımlarla aralıklar öğrenciye tanıtılmaya çalışılır.

Müzikalite çalışmaları ilk olarak bu derste kazandırılır. Hız terimleri, nüans terimleri, ifade terimleri, müzikal işaretler, müzik kuramlarının önemli bir kısmı MİOY dersinin önemli bir parçasıdır.

“Müziksel işitme; müziksel olarak duyulan sesleri algılama, tanımlama, ayırt etme, çözümleme davranışlarını içerir. İşitme yeteneğini bölgesel, bağıl ve mutlak olmak üzere üç grupta incelenebilir.” (Özgür, 1999:4).

Görüldüğü üzere MİOY dersi, müzik eğitiminin temel derslerinden birisidir. Bu nedenledir ki bu derste uygulanacak olan program, seçilecek ders materyalleri, materyallerdeki yöntem ve teknikler, bu yöntem ve tekniklerin bulunduğu okulun müzik öğretiminin hedeflerine uygunluğu titizlikle araştırılmalı, mevcut programların ve uygulanan materyallerin de bu kriterler doğrultusunda yeniden incelenerek çağdaş öğretim programlarına ve ders materyallerine uygunluğu değerlendirilmelidir.

1.4. Bando Okulları Komutanlığında Eğitim-Öğretim

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı, Hazırlama Okulu (lise dengi) ve Meslek Yüksek Okulu olarak iki ayrı okuldan oluşmaktadır. Meslek Yüksek Okulu 2003 yılında kurulmuş olup, programı YÖK tarafından onaylanmış 2 yıllık bir meslek okuludur. Astsubay adayı öğrencileri yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Hazırlama Okulu ise T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulunun 08.08.1997/129, 15.05.2005/83 tarih ve sayılı kararları ile 2005-2006 öğretim yılından itibaren 9. sınıftan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak suretiyle 4 yıllık Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi dengi bir lise olarak kabul edilmiştir.

Araştırmaya konu olan Hazırlama Okulu 9. sınıflar, Güzel Sanatlar liseleri dengi bir programla yetişmektedirler. 2006-2007 eğitim-öğretim yılı yeni programın ikinci uygulama yılıdır.

Bando Okullarının genel amacı Slh.Kuv. bandolarında görev yapmak üzere icracı personel yetiştirmektir. Bu amaçla ağırlıklı olarak 3 temel ders üzerinde yoğunlaşmış bir eğitim sistemi vardır. Mioy, Çalgı ve Toplu Müzik dersleri ders saatleri ve geçme notu açısından ağırlıklı derslerdir. Mioy haftada 3 ders saati, Çalgı haftada 6 ders saati, Toplu Müzik ise haftada 4 ders saati olarak uygulanmaktadır. Bu derslerin geçme notu 100'lük sistemde 60'dır.

Bando Okullarında eğitim-öğretim, Okul Komutanlığına bağlı Öğretim Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Öğretim Başkanlığı bünyesinde iki ayrı birim vardır. Bunlar; Meslek Dersleri Bölüm Başkanlığı ve Kültür Dersleri Bölüm Başkanlığı'dır. Meslek Dersleri Bölüm Başkanlığı nazari ve uygulamalı meslek derslerini yürütmektedir. Personeli, nazari ve uygulamalı meslek derslerine giren bando subayı öğretmenler ve yalnızca çalgı derslerine giren bando astsubayları öğretmen yardımcılarında oluşmaktadır. Kültür Dersleri Bölüm Başkanlığı personeli ise nazari derslere giren öğretmen sınıfı subaylardan oluşmaktadır.

Eğitim-Öğretim yılının başlamasıyla beraber, öğrencilerin fiziki yapılarına (diş, dudak, çene yapısı, boy) ve Kuvvet Komutanlıkları tarafından belirtilen kadrolara uygun olarak çalgı öğretmenleri tarafından çalgı branşları belirlenir.

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında *üflemeli* ve *vurmali* çalgıların eğitimi verilmektedir. Üflemeli çalgılar kendi içerisinde *Kamışlı* ve *Bakır* çalgılar olarak iki gruba ayrılır. Aşağıda çalgı grupları ayrıntılı olarak verilmiştir:

Kamışlı Çalgılar: Flüt, Obua, Fagot, Klarnet ve Saksafon

Bakır Üflemeli Çalgılar: Trompet, Kornet, Büğlü, Korno, Trombon, Bariton, Küçük Bas ve Büyük Bas

Vurmali Çalgılar: Davul, Zil, Trampet, Silafon, Timpani vb.

1.5. Bando Okulları Komutanlığı'nda Uygulanış Yönünden Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Eğitimi

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı MİÖY dersinde toplam 5 öğretmen görev yapmaktadır. 9. ve 10. sınıf öğrencilere haftada 3 ders saati (3 x 40'=120 dk.), eski 3 yıllık lise programında okumakta olan 3. sınıf öğrencilere ise haftada 4 ders saati olarak planlanmıştır.

MİOY dersi öğretim programları ders öğretmenleri tarafından hazırlanmakta olup, Nazari Dersler Grup Başkanlığı, Meslek Dersleri Bölüm Başkanlığı ve Öğretim Başkanlığı makamlarının onayından geçmektedir. Yıl içinde Haftalık Grup Toplantı Tutanağı ve Ünite Sonuç Raporunda yapılan değerlendirmeler ışığında, her eğitim-öğretim yılının sonunda program geliştirme çalışmaları yapılarak mevcut eksiklik ve yanlışlıklar üzerinde düzeltmeler yapılmaktadır.

Öğrenciler, Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığının bir eğitim-öğretim yılını oluşturan 36 haftalık sürede, birinci dönem 2, ikinci dönem 2 olmak üzere toplam 4 sınava girerler. Uygulamalı olarak yapılan bu sınavlar neticesinde öğrenci 100 tam not üzerinden değerlendirilir.

Sınavlar iki ayrı aşamadan oluşur. İlk aşama müziksel okumadır. İkinci aşama ise müziksel işitme ve yazmadır. İki aşama ayrı ayrı 100 tam not üzerinden değerlendirilir. Dolayısıyla öğrenci bir sınav haftası içerisinde iki ayrı not alır. Birinci dönem uygulanan iki sınavdan toplam dört not alırlar.

Kanaat notları ile birlikte ortalama hesaplanarak öğrencinin dönem sonu notu belirlenir. Görüldüğü gibi müziksel okuma ile işitme ve yazmanın ortalamaya katkısı eşit değerdedir. MİOY dersinin sınıf geçme notu ise 60'dır.

1.6. Bando Okulları Komutanlığında Kaynaklar Yönünden Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Eğitimi

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu'nda Müziksel okuma eğitimi için Muammer SUN-Solfej ve Lavignac "1-A, 1-B, 2-A, 2-C" kitapları kullanılmaktadır. 9. sınıflarda başlangıç eğitiminde olmaları sebebiyle 1. yarıyıl Muammer SUN-Solfej, 2. yarıyıl ise Lavignac 1-A kitaplarını kullanılmaktadır.

Bu araştırmada, araştırmaya konu olan Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu 9. sınıf MİOY dersinin sadece 1. yarıyıl programı ve kullanılan ders kitabı incelenmiştir.

Araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği gerekçesi ile yapılan analiz sonucunda aşağıdaki bulgulara varılmıştır;

- Kitabın başında “İlk Bilgiler” başlığıyla temel tanımlamalar ve başlangıç bilgileri verilmiştir. Seslerin ğretimi ve temel bilgiler ünitesinin ilk konusu olan kuramsal bilgiler için 1 hafta (3 ders saati) ayrılmıştır.
- 1-17 numaralarda , dört ve beş ses ğretimi vardır. Burada do notasından başlamak suretiyle yanaşık olarak sırasıyla re, mi, fa ve sol notaları verilmiştir. Konu içerisinde aralıklar kuramsal olarak anlatılmıştır. İlgili parçalarda da aralıklar yanaşık olarak çıkıcı sırayla verilmeye çalışılmıştır.
- İlk olarak iki-dörtlük ölçü birimi öğretilmiştir. İlk 76 parça iki-dörtlük ölçü birimiyle yazılmıştır. Bu durum öğrencinin basit vuruşları daha kolay anlamasını sağlamıştır.
- İlk iki parçada süre değerleri olarak ikilik ve dörtlük notalar, üçüncü parçadan itibaren sekizlik nota ve dörtlük sus verilmiştir. sekizlik notaların ğretimi çok erken olmuştur. Parçalardaki sekizlik hareketler başlangıç aşamasındaki dikkati seslerin yanında ritme odaklanmaya itmektedir.
- İlk parçadan itibaren nefes işaretleri (solunak) ve deyim bağları verilmiş, öğrencinin bu duruma adapte olması istenmiştir.
- 7. parçadan itibaren dönüş işaretleri kullanılmaya başlanmıştır.

- 9. parçadan başlayarak nokta ve çizgi (staccato ve legato) anlatılmış, öğrencilerin bu müzikal ifade işaretlerine uymaları istenmiştir.
- Yine 9. parçadan başlamak üzere son durak perdesi değişik parçalar başlamakta ve ilerleyen konularda da bu tür çalışmalar verilmektedir. Henüz tonalite kavramından bahsedilmemiş olmasına rağmen bu tür çalışmalar verilmiştir.
- Beş ses öğretimiyle birlikte 16. parçadan başlayarak gürlük (nüans) işaretleri verilmiştir. Ayrıca kanon çalışmaları vermeye başlanmıştır.
- Kitabın her sayfasının alt kısmında kuramsal açıklamalar ve tanımlamalara yer verilmiş, uygun örnek parçaların numaraları verilmiştir.
- Sayfa 12 de ikilik susku yeni verilmiştir. Böylece ilk otuz parçada ikilik, dörtlük ve sekizlik notalar ile dörtlük ve ikilik suskular öğretilmiş olur.
- Tüm konuların içerisinde “ezberlenecek” başlığı ile kısa kısa melodiler verilmiştir. Bu parçalar tamamen melodiye yönelik ritmik çalışmalardır. Öğrencinin seslerin aralıklarını değil, sesleri ezberlemesine yöneliktir.
- 32. parçada sekiz ses öğretimine geçilmiş, dolayısıyla dizi kavramı ve sesleri verilmiştir. İnici ve çıkıcı çalışmalar yapılmıştır.
- 42. parçada artık dörtlü aralığı verilmiştir. İlk olarak yanaşık seslerle verilmiş ardından direk olarak artık dörtlü aralığı getirilmiştir.
- Sayfa 20’de dokuz ses öğretimi başlamış, dokuzuncu ses olarak kalın “si” notası verilmiştir. Bununla birlikte ek çizgeler öğretilmiştir.

- Onuncu ses olarak kalın “la”, on birinci ses olarak ince “re” ve on ikinci ses olarak da “mi” sesi öğretilmiştir.
- On iki ses eğitimi de dahil olmak üzere önceki tüm okuma parçaları yanaşık seslerden oluşan bir karakter izlemiş, sesleri birbirleriyle ilişkilendirerek öğretmeyi amaçlamıştır.
- Kitabın ikinci bölümünde ölçüler ve tartımlar verilmiştir. Sayfa 29 ‘dan başlayan bu bölümde ilk olarak kuramsal bilgiler verilmiştir.
- İlk konu olarak dört-dörtlük ritim kalıbı ve vuruşları anlatılmıştır. 77 ve 78 numaralı okuma parçalarında dörtlük ve ikilik notalarla alıştırma verilmış ardından 79-82 numaralarda sekizlik notalar da dahil edilmiştir.
- Sayfa 32’de deyim bağı ve uzatma bağı anlatılmıştır. Deyim bağı daha kitabın ilk sayfasında verilmiştir ancak burada uzatma bağı ile karşılaştırmak amacı ile yeniden anlatılmıştır.
- Uzatma bağının ardından sayfa 36’da uzatma noktası verilmiştir. Sırasıyla noktalı ikilik ve noktalı dörtlük örnekleri yapılmıştır. sekizlik süre değeri daha önce işlenmiş olmasına karşın noktalı sekizlik burada verilmemiştir.
- Sayfa 40’da üç-dörtlük ölçü ve ölçü vuruşları verilmiş, ikilik nota ve noktalı ikilik ile alıştırma yapılmıştır (98-101).
- Sayfa 42’de üç-dörtlük ölçü içinde sekizlik süre değeri konusu işlenmiş, ardından sayfa 43’de noktalı dörtlük tekrar anlatılmıştır. Görüldüğü üzere noktalı süre değerleri her ölçü biriminde ayrıca çalıştırılmıştır.
- Sayfa 46’da onaltılık süre değeri verilmiştir. 111-121 numaralı parçalarda onaltılık süre değeri çalıştırılmıştır.

- Sayfa 50’de noktalı sekizlik ve sayfa 52’de iki noktalı dörtlük süre değeri verilmiştir. Sayfa 40’dan başlayarak hızlı bir şekilde noktalı süre değerleri, onaltılık süre ve iki noktalı süre değerleri ardı ardına verilmiştir.
- Sayfa 54’de sekizlik sus verilmiştir. Öğrenci 16’lık süre değerini daha önce öğrenmiş olmasına rağmen sekizlik sus şimdi verilmiştir.
- Sayfa 57’de altı-sekizlik ölçü öğretilmiş,  zamanlı vuruşun öğretilmesiyle birlikte hemen ardından sayfa 59’da üçleme konusu işlenmiştir.
- 61’de eksik ölçü konusu farklı ölçü kalıplarında örneklendirilerek anlatılmıştır.
- Sayfa 63’de aksatım konusuna geçilmiş, yine farklı ölçü ve süre değerlerinde çalışmalar verilmiştir.

Problem

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığında Başlangıç Eğitiminde Uygulanan MOY Eğitiminde Kullanılan Kaynaklarla İlgili Uzman Görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

1. Silh.Kuv. Bando Okll. K.’lığında uygulanan MOY ğretim programı değerlendirildiğinde müziksel okuma eğitimi açısından ne ölçüde yeterlidir?

2. Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lğı uygulanan MİOY eğitiminde müziksel okuma için kullanılan “Muammer SUN–Solfej” kitabının analizi sonucunda ortaya çıkan sorunlar nelerdir?

3. Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lğında uygulanan MİOY dersinde müziksel okuma eğitimi için kullanılan “Muammer SUN-Solfej” ders kitabının uzmanlar tarafından önerilen diğer başlangıç seviyesi müzikal okuma kitabıyla karşılaştırılması sonucunda ortaya çıkan farklar nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığında Başlangıç Eğitiminde Uygulanan MİOY Eğitiminde Kullanılan Kaynaklarla İlgili Uzman Görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aramaktır.

Bu genel amaç doğrultusunda, uygulanmakta olan programın geçerliliği, program dahilinde kullanılan ders kitaplarının programa uygunluğu, programın okulun ihtiyacına uygunluğu ve öğrencilerin öğrenme durumu tartışılarak sonuca varılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Önemi

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lğı, ülkemizde çok sesli müziğin yerleşmesinde ve yaygınlaşmasında önemli katkılar gerçekleştirmiş bir öğretim kurumudur. Bu önemli görevini geçmişte olduğu gibi gelecek yıllarda da sürdürecektir. Okulda uygulanan eğitim-öğretimin bilimsel uygulamalarla desteklenmesi, üstlendiği misyonun gerçekleşebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırma ile, Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lğında uygulanan müziksel okuma eğitimine ait eksiklikler ortaya çıkarılmaya çalışılmış ve elde edilen bulgular yorumlanarak bu doğrultuda öneriler geliştirilmiştir.

Okulda uygulanan müziksel okuma eğitimine ait eksikliklerin ortaya çıkarılmaya çalışıldığı bu çalışmanın aynı zamanda; okulda uygulanan müziksel okuma eğitimi hakkında genel bilgiler içeren bir kaynak oluşturduğu, müziksel okuma eğitimi ile ilgili yeni görüş, öneri ve çalışmalara sağlıklı ve güvenilir bir zemin hazırladığı düşünülmektedir.

Bu araştırma, Slh. Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanan müziksel okuma eğitimine yönelik ilk ve tek araştırma olma özelliği taşımaktadır. Elde edilen veriler, yapılan yorumlamalar, sonuç ve önerilerin geçerliliği ve güvenilirliği ile Slh. Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanan müziksel okuma eğitiminin geliştirilmesine yönelik yararlı bir çalışma niteliği taşıdığı düşünülmektedir.

Bu araştırma, Slh. Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanmakta olan müziksel okuma eğitiminin mevcut durumunu ve alanında uzman kişilerin görüşleri ile deney çalışmasından alınacak sonuçlar ışığında daha iyi bir MİÖY dersi eğitim programını oluşturabilmek açısından önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma ;

1. Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı 2006-2007 Eğitim - Öğretim yılı ile,
2. Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu 9. sınıf MİÖY 1. yarıyıl öğretim programı ile,
3. Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu 9. sınıf MİÖY dersinin yalnızca müziksel okuma kısmı ile,

4. Uzman görüşlerinden faydalanılmak üzere, Ankara ilinde bulunan, çalgı branşlarında öğrenci yetiştiren ve orta öğretim kısmı bulunan müzik kurumlarından Bilkent ve Hacettepe Üniversiteleri Müzik bölümlerinin uzman Solfej-Dikte Öğretim elemanları ve Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulunda MİOY dersine giren Bando Subayları ile,
5. Uzman görüşleri başvuru formundan elde edilen bilgilerle,
6. Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu 9. sınıf MİOY dersinde yalnızca müziksel okuma eğitimi için kullanılan ders kitapları ile,
7. Hazırlanan deney ve kontrol grubundan elde edilen bilgiler ile sınırlıdır.

Varsayımlar

Bu araştırma şu temel sayılıtlara dayanmaktadır:

1. Seçilen araştırma yöntemi araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygun,
2. Araştırmanın örnekleme evreni temsil eder nitelikte,
3. Veri toplamak için kullanılan araç ve teknikler, araştırma için gerekli verileri sağlayabilir nitelikte,
4. Uygulanan uzman görüşü başvuru formuna ilgililerce verilen yanıtlar gerçeği yansıtır nitelikte,
5. Yararlanılan kaynakların doğru ve güvenilir olduğu kabul edilmektedir.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, veriler toplanırken izlenen yol ve verilerin çözümlenmesinde yararlanılan yöntemler açıklanmaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada iki ayrı süreç izlenmiştir. İlk süreçte Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında başlangıç eğitiminde uygulanan MİOY Eğitimi ve kullanılan kaynaklar hakkında uzman görüşleri alınmıştır. Bu şekilde, uygulanmakta olan program incelenerek başlangıç seviyesi MİOY eğitime uygunluğu tartışılmıştır. Ayrıca kullanılan kaynaklarda uzman görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Kaynakların seviyesi ve programa uygunluğu tartışılmış, bu doğrultuda kaynak analizi de yapılmıştır. Bu sayede mevcut durum aynen yansıtılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında ise uzman görüşlerine dayalı deneysel bir çalışma yapılmıştır. Uzmanlar tarafından önerilen başlangıç seviyesi bir kaynak kitap, halen kullanılmakta olan Muammer Sun Solfej kitabı ile karşılaştırılmıştır. Deneysel çalışmada kontrollü ön test ve son test modeli kullanılmıştır. Yapılan bu araştırmada ayrıca, problem çözümlerine ilişkin önerilere yer verilmiştir.

2.2. Evren

Araştırmanın evreni, Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında başlangıç eğitiminde uygulanan MİOY eğitimi ve kullanılan kaynaklardan oluşmaktadır. Deneysel çalışmanın evrenini ise başlangıç müzik eğitimi safhasında 9. sınıfta okuyan toplam 65 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Örneklem

Araştırma uzman görüşlerine dayanması bakımından örneklem bir uzman grubu oluşturulmuştur. Uzmanlar seçilirken iki konu göz önünde bulundurulmuştur. Öncelikle Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında görev yapan bando subayı eğitimcilerin tümü Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı mezunu olması sebebiyle, bu üniversitede uygulanan yöntemlerle yetişmişler ve aynı yöntemlerle eğitim vermektedirler.

İkinci husus ise Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı gerek amacı gerekse uygulanan program açısından diğer tüm müzik eğitim kurumlarından farklı bir kimlik taşımaktadır. Önceki yıllarda yapılan program çalışmalarında katkıda bulunmuş olmaları sebebiyle Hacettepe ve Bilkent Üniversitelerinin müzik bölümlerinin eğitimcileri bu araştırmada uzman grubu olarak seçilmiştir

Araştırmada uzman görüşleri doğrultusunda yapılan deneysel çalışmanın örneklem grubunu, 20 öğrenciden oluşan bir deney grubu ve yine 20 öğrenciden oluşan bir kontrol grubu, toplam 40 öğrenci oluşturmaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması

Veriler, uzman görüşlerine başvuru formuna verilen cevaplar ve bu konularda yapılan önerilerden elde edilmiş olup, gerekli durumlarda ilgililerin görüşlerine ve okul kayıtlarına da başvurulmuştur.

Bilkent Üniversitesi Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü ve Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında görev yapan toplam 9 uzman MİÖY eğitimcileri için görüşme formu düzenlenmiştir.

Kontrollü ön test ve son test modelinin kullanıldığı deneysel çalışmada, kontrol grubu 20 öğrenci, deney grubu yine 20 öğrenci olarak planlanmıştır. Deneysel çalışmada yararlanılan öğrencilerin tamamı müzik eğitime yeni başlamış ve daha önce hiçbir müzik eğitimi almamış öğrencilerdir. İki gruba farklı iki müzik kitabı uygulanmış, dönem sonunda gruplara uygulanan son test sonucunda veriler elde edilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Veri toplama araçları ile elde edilen bulgular gruplandırılmış, değerlendirilerek yorumlanmıştır.

Uzman görüşlerine başvuru formuyla elde edilen veriler değerlendirilerek ortak görüşler ortaya konulmuş maddeler halinde sıralanmıştır. Yapılan analizler sonucu elde edilen veriler uzman görüşleri ile karşılaştırılmıştır.

Deney çalışmasında ise veriler, yapılan bir ön ve bir son test ile yorumlanmıştır. Öğrencilerin başarı durumları hem bireysel hem de grup olarak sayısal değerlerle ifade edilmiştir. Deney ve kontrol grupları tablolarla karşılaştırılmış, ortaya çıkan değerler yorumlanmıştır.

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu 9. sınıf MİOY dersi, müziksel okuma eğitiminde kullanılan olan Muammer SUN-Solfej kitabının analizi sonucunda elde edilen bulgulara, Bilkent Üniversitesi Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Müzik Bölümü ve Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında görev yapan uzman MİOY öğretmenlerinden alınan görüşlere ve bu görüşlerden elde edilen bilgiler ile deneysel çalışmadan elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Birinci Alt Problemin Araştırılmasına Yönelik Bulgular

Bilkent Üniversitesi Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Müzik Bölümü ve Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında görev yapan uzman MİOY öğretmenlerinden alınan görüş ve öneriler sonucunda elde edilen bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu 9. sınıf 1. yarıyılında uygulanmakta olan MİOY öğretim programı değerlendirildiğinde müzikal okuma eğitimi açısından ne ölçüde yeterlidir?

Uzmanların görüşleri incelendiğinde, toplam 9 uzmandan 7'sinin Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı 9. sınıflarda uygulanan MİOY eğitim programının 1nci ve 2nci ünitelerinin içerik ve konu başlıkları yönünden kısmen yeterli olduğunu; 2'sinin ise çok az yeterli olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Buna göre; uzman eğitimcilerin büyük bir bölümünün, Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanan MİOY eğitimi değerlendirildiğinde 1nci ve 2nci ünitelerinin kısmen yeterli olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Buna göre; uzman eğitimcilerin tamamının, Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında başlangıç eğitiminde uygulanan MİOY eğitimi değerlendirildiğinde 1nci ve 2nci ünitelerinin uygun olmadığı görüşünde oldukları söylenebilir.

3.1.1. Uzman Görüşleri

3.1.1.1. Uzmanların Muammer SUN - Solfej Kitabı İle İlgili Görüşleri

Muammer SUN–Solfej kitabında kuramsal bilgiler mevcut ve yeterlidir. Ancak ünitenin konularında yer verilmemiş olan bazı kuramsal bilgiler de verilmiştir

Nefes işareti ve deyim bağı uygulaması çok erken verilmiştir. Öğrencilerin bu uygulamalara adapte olması zaman gerektirmektedir.

Temel bilgiler çok hızlı ilerlemiştir. Müziksel okumanın başlangıç eğitiminde önemli olan seslerin ve aralıkların öğretimidir.

Muammer SUN–Solfej kitabında seslerin öğretim sıralaması, çağdaş müziksel okuma öğretim metotlarına uygun değildir. Önce ana sesler (dizinin 1-3 ve 5.. sesleri do-mi-sol) öğretilmeli ardından ara sesler öğretilmelidir. Ancak Muammer SUN–Solfej kitabında sesler sırasıyla (1,2,3,4,5,6,7 ve 8) verilmiştir.

Öğrencilerin sesleri birbirlerinden ayırt edebilmesi ve tonal hafızalarının gelişmesi için öncelikle beşli ve üçlü aralıklar öğretilmelidir. Öğrenciler için yanaşık sesleri öğrenmek daha zor ve zaman alıcıdır. Ayrıca sesler yanaşık şekilde

öğretildiğinde çoğunlukla ikili aralıklar kullanılmakta, öğrenci diğer aralıkları tam olarak algılayamamaktadır.

Sesler ve aralıklar yanaşık olarak öğretildiğinde, öğrenciler sadece bu ses ve aralıkları öğrenebilmekte, aynı aralıkları farklı seslerde uygulayamamaktadırlar.

Kitapta bazı konular çok erken verilmiştir. Daha ilk parçadan itibaren iki-dörtlük ölçü kullanılmıştır. Öğrencilerin başlangıç esnasında ölçü kalıbına adapte olmaları zor olabilmektedir. Önce sesler öğretilmeli ardından ölçü kalıplarına geçilmelidir.

Deyim bağı, dönüş işareti, “.” Staccato ve “_” legato gibi müzikalite çalışmaları verilmeden önce öğrencinin belirli bir temeli almış olması önemlidir. Henüz seslere ve aralıklara adapte olamamış bir öğrenci için bu uygulamalar çok zordur.

Muammer SUN–Solfej kitabında klasik tonal yapılar kullanılmamıştır. Modal ve dizisel melodiler kullanılarak hazırlanmış parçalar öğrencide ton hissini uyandıramamaktadır. Bu nedenle, öğrenci, melodik yapı içerisinde kadans hissini, cümle yapısında ise kalışları tam olarak anlayamayabilmektedir.

Muammer SUN–Solfej kitabında tüm müzikal terimler “Türkçe” verilmiştir. Öğrenci diğer derslerde kullandığı kitaplarda aynı terimleri göremeyebilir.

Muammer SUN–Solfej kitabının eğitimciler için hazırlanmış yardımcı bir eşlik kitabı mevcut değildir. Öğrencilerin aralıklar ve ton kavramını bağdaştırması için doğru ve uygun bir eşlik gerekir.

3.1.1.2. Uzmanların Slh. Kuv. Bando Okulları Komutanlığında Uygulanan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Öğretim Programı İle İlgili Görüşleri

Müziksel okuma eğitimi, işitme ve yazma eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Başlangıç eğitiminde önemli olan seslerin öğretimi ve aralıklardır.

Program dahilinde ilk sekiz sesin öğretiminin ardından dizi çalışmaları (majör-minör) ve tonal çalışmalara (kadans bilgisi) yer verilmemiştir.

Programda belirlenmiş olan konular, ders planlarında uygun olarak planlanmamış, konular için ayrılan sürelerin uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

Programın ikinci ünitesinde üçleme, senkop ve çift nokta gibi konulara yer verilmiştir. Bu konular öğrencilere erken verilmiştir.

3.1.2. Uzmanların Önerileri

Temel bilgiler için daha çok süre ayrılmalı, ilk aşamada sadece gerekli olan temel bilgiler verilmelidir. Konuların ilerleyişine uygun olarak temel bilgiler vermeye devam edilmelidir. Ancak öncelik ses ve aralıkların öğretimi olmalı öğrenciler gerektiği kadar kuram bilmelidir.

Müziksel okuma eğitiminde kullanılacak olan kitaplar çağdaş müziksel okuma metotlarına uygun olmalıdır.

Müziksel okuma eğitiminde önce ana sesler (dizinin 1-3 ve 5.. sesleri do-mi-sol) öğretilmeli ardından ara sesler (2,4,6 ve 7. sesler) öğretilmelidir.

Öğrencilerin sesleri daha kolay öğrenebilmesi ve birbirlerinden ayırt edebilmesi için başlangıçta öncelikle beşli ve üçlü aralıkların öğretiminin daha kolay olacağı düşünülmektedir.

MİOY dersi için öncelik seslerin öğretimi değil seslerle aralıkların birlikte öğretimi olmalıdır. Öğrenilen aralıklar farklı sesler üzerinde de uygulanmalı, öğrencilerin sesleri ezberlemesi değil aralıkları algılamaları sağlanmalıdır. Uygulanacak olan programda da bu tür çalışmalara yer verilmeli, program içerisinde konu olarak yer almalıdır.

Öğrencilerin başlangıç aşamasında ölçü kalıbına (iki-dörtlük ölçü) adapte olmaları uygun değildir. Önce sesler öğretilmeli ancak ölçüleme kullanılmamalıdır. Daha sonra sırasıyla vuruşlar ve ölçüler öğretilmelidir.

Deyim bağı, dönüş işareti, “.” staccato ve “_” legato gibi müzikalite çalışmaları öğrencide belirli bir temel oluştuktan sonra verilmelidir. Bu şekilde daha başarılı olunabilir. Öğrencilerin seviyesi iyi ölçülmeli, eğer program yetişmiyorsa müzikalite çalışmaları ikinci yarıyla planlanmalıdır.

MİOY eğitiminde ulusal müziğimizin kullanılması ve öğretilmesi çok önemlidir. Ancak başlangıç aşamasında bunun uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Öğrenci öncelikle evrensel müzik temeli almalı, ilerleyen aşamalarda ise mutlaka ulusal müzik yapısını kullanmalıdır.

Muammer SUN–Solfej kitabında tüm müzikal terimler “Türkçe” verilmiştir. Bu durum, Türkçe’nin korunması ve Ulusal müzik dilimiz açısından önemlidir. Ancak öğrencinin diğer müzik derslerinde kullanacağı kitap ve metotların birçoğu (özellikle çalgı metotları) tümüyle yabancı dillerde yazılmıştır. Bu nedenle öğrencilerin terminolojiyi bütünüyle anlayabilmesi için Türkçe terimlerin yanında evrensel müzik dili de mutlaka öğretilmelidir.

Muammer SUN–Solfej kitabının eğitimciler için hazırlanmış yardımcı bir eşlik kitabı mevcut değildir. Başlangıçta öğrencinin okuyacağı parçalar aynen çalınabilir ancak belirli bir aşamadan sonra eşlik önem kazanmaktadır. Öğrencilerin aralıkları ve ton kavramını bağdaştırması için doğru ve uygun bir eşlik gerekir. Eğitimcilerin tümünün uygun ve doğru eşliği yapabilecek seviyede armoni ve piyano bilgisi olmayabileceği de düşünüldüğünde yardımcı eşlik kitabının olması önemlidir.

Seslerin öğretimine paralel yapılması gereken aralık çalışmaları, programda konu edilmelidir. Ses ve aralık öğretimleri, müziksel okuma eğitimi yanı sıra işitme eğitimiyle de desteklenmeli, bu tür çalışmalar mutlaka programda bulunmalıdır.

İlk sekiz sesin öğretiminin ardından mutlaka dizi çalışmaları (majör-minör) ve tonal çalışmalar (kadans bilgisi) yaptırılmalı, programda da buna yer verilmelidir.

MİOY programı hazırlanırken mutlaka diğer ders programlarıyla ilişkilendirilmeli, özellikle kuramsal bilgilerin ve ritimsel öğelerin öğretiminde diğer ders programlarıyla birlikte planlanmalıdır.

MİOY eğitimi üç farklı alandan oluşmaktadır. İşitme, okuma ve yazma. Bu üç alanın paralel ilerlemesi gerekmektedir. Haftada 3 ders saati uygulanan bu ders içerisinde tüm alanlar iyi planlanmalı, kullanılacak kaynaklar tüm alanlara uygun olmalıdır.

Programın ikinci ünitesinde bulunan üçleme, senkop ve çift nokta gibi konular ikinci yarıyılta devam edecek üçüncü ünite içerisinde yer almalı öğrencilerin hazır olmaları beklenilmelidir.

Genel amaç programın uygun şekilde ilerlemesidir. Konulara uygun kitaplar iyice incelenmeli, gerekli konularda tek bir kitaba bağlı kalınmamalıdır.

3.2. İkinci Alt Problemin Araştırılmasına Yönelik Bulgular

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanan MİOY eğitiminde müzikal okuma için kullanılan Muammer SUN–Solfej kitabının analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara varılmıştır;

Kitap belirli bir kuramsal bilginin ardından üç ses (do-re-mi) öğretimi ile başlamış ve sırasıyla 4-5-6-7 ve 8 ses öğretimi ile devam etmiştir. Sesler sürekli olarak yanaşık olarak verilmiştir. Aralıklar kuramsal olarak anlatılmış fakat uygulamalarda inici ve çıkıcı yanaşık dizisel hareketler verilmiştir.

8 ses öğretiminin ardından do-mi-sol-do sesleri ile atlama (arpej) çalışmaları yapılmış, dizi sesleri üçlü ve beşli aralıklarla çalıştırılmıştır.

Bu çalışmanın ardından fa-si sesleri ile artık dördü aralığı çalışmaları yapılmıştır. Ancak bu çalışmanın karşılığı olan eksik beşli aralığı burada verilmemiştir.

Dizi seslerinin öğretiminin ardından son durak perdesi değişik çalışmalar yapılmıştır. Do-re-mi-fa ve sol duraklı do dizisi parçaları verilmiştir. Bu parçalar incelendiğinde, tonal yapılarının do dizi seslerini kullanan farklı karar seslerine sahip makamsal diziler oldukları görülmektedir. Klasik ton yapısı hissi bu şekilde verilememektedir. Bu şekildeki makamsal yapılar diğer parçalarda da görülmektedir.

Bu durum klasik yapıdaki kadans hissini vermediği için öğrencide tonal yapıyla ilgili alışkanlık sağlanamamaktadır. Dolayısıyla da öğrencinin diğer derslerde (çalgı-piyano-koro) karşısına çıkacak konularla paralellik sağlanamamıştır.

8 ses öğretiminin ardından 9. ses kalın “si”, 10. ses kalın “la”, 11. ses “re” ve 12. ses “mi” öğretimi verilmiştir. Ardından kitap bu seslerle oluşturulmuş parçalarla devam etmiş, diğer sesler çalıştırılmamıştır.

Kitabın başında nefes uygulaması ve deyim bağı hemen başlamış ve öğrencinin buna adapte olması istenmiştir. Ayrıca dönüş işareti, nokta ve çizgi (staccato-legato), nüans işaretleri ve hız terimleri daha başlangıç aşamasında verilmiştir. Bando okullarında bu tür konuların 9. sınıflara öğretilmesi “Müziğe Giriş” dersi içerisinde düşünülmüştür. Müzik eğitiminin başlangıç safhasında henüz sesleri, notaları ve süre değerlerini öğrenmeye çalışan öğrenciler için bu tür terimler ve uygulamaların erken başladığı düşünülmektedir.

Kitap iki-dörtlük ölçüde başlamış ve ikinci üniteye kadar bu ölçüde devam etmiştir. Başlangıçta ölçü ile ilgili bilgiler verilmiştir. Öğrencilerin ölçü kavramını yeni öğrendikleri düşünüldüğünde ilk derslerde ölçü vurmada zorluk çekebilecekleri göz önüne alınmalıdır.

Kitapta sesler, süre değerleri, müzik kuramları ve terimleri paralel bir şekilde verilmiştir. Tüm alanlarda belirli bir sıra dahilinde ilerlenilmiştir. Ancak Müziğe Giriş dersinde işlenmesi gereken bazı konular erken verilmiştir. Konuların ilerleyişi öğrencinin çalgı, koro ve piyano dersleri ile de paralellik taşımamaktadır.

Kitaptaki bazı konularda kanon çalışmaları verilmiş, bu şekilde öğrencinin çok sesliliği öğrenmesi ve hissetmesi sağlanmıştır. Muammer SUN-Solfej kitabı tamamıyla öğrenciye yönelik hazırlanmıştır. Ders öğretmeni için hazırlanmış bir klavuz yada eşlik kitabı mevcut değildir.

3.3. Üçüncü Alt Problemin Araştırılmasına Yönelik Bulgular

Slh.Kuv. Bando Okll. K.’lığı Hazırlama Okulu 9. sınıf MİÖY dersinde kullanılan “Muammer SUN-Solfej” kitabının, Bilkent Üniversitesi Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü ile Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Müzik Bölümünde uygulanan “André WAIGNEIN - Solfege élémentaire” kitabı ile karşılaştırılabilmesi için bir deneysel çalışma yapılmıştır.

Deneysel çalışmada kullanılan deneklere ait kişisel bilgiler ile deneklerin eğitim öncesi ve eğitim sonrası durumlarının gözlenmesi sonucu aşağıdaki bulgulara varılmıştır;

Tablo 1
Deneklerin Kişisel Bilgileri

DENEK	YAŞ	CİNSİYET	SINIF	DENEK	YAŞ	CİNSİYET	SINIF
A	15	Erkek	9	AA	14	Erkek	9
B	15	Erkek	9	BB	15	Erkek	9
C	15	Erkek	9	CC	15	Erkek	9
Ç	14	Erkek	9	ÇÇ	15	Erkek	9
D	15	Erkek	9	DD	15	Erkek	9
E	15	Erkek	9	EE	15	Erkek	9
F	14	Erkek	9	FF	15	Erkek	9
G	15	Erkek	9	GG	14	Erkek	9
H	15	Erkek	9	HH	15	Erkek	9
I	15	Erkek	9	II	15	Erkek	9
İ	14	Erkek	9	İİ	15	Erkek	9
J	15	Erkek	9	JJ	14	Erkek	9
K	14	Erkek	9	KK	14	Erkek	9
L	15	Erkek	9	LL	14	Erkek	9
M	15	Erkek	9	MM	15	Erkek	9
N	15	Erkek	9	NN	15	Erkek	9
O	15	Erkek	9	OO	14	Erkek	9
Ö	15	Erkek	9	ÖÖ	15	Erkek	9
P	14	Erkek	9	PP	15	Erkek	9
R	15	Erkek	9	RR	14	Erkek	9

Tablo 1 incelendiğinde, deneklerin 14-15 yaş aralığında, erkek ve 9. sınıf öğrencisi oldukları görülmektedir.

Deneklerin eğitim öncesi durumları değerlendirilirken Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanmakta olan meslek derslerini deneklerin daha önce alıp almadıkları gözlenmiştir. Bu dersler Nota okuma, Mioy, Müzik Kuramları, Müziğe Giriş dersleridir. Deneklerin hiçbiri bu konuda daha önceden eğitim almamıştır. Öğrencilerin durumları okul kayıtlarından elde edilmiştir.

3.3.1. Deneysel Çalışmada Uygulanan Programların Özelliği

Deney grubuna uygulanan MİOY eğitim programı, uzman görüşlerinin değerlendirilmesi doğrultusunda Bilkent ve Hacettepe Üniversitelerinin Müzik Bölümlerinde de uygulanan “André WAIGNEIN - Solfege élémentaire” kitabında uygulanan yöntemle dayanarak hazırlanmıştır. Hazırlanan bu program, Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanan MİOY dersi öğretim programına paralel bir ilerleyiş göstermektedir. Ancak konuların sıralamasında bazı farklılıklar bulunmakta, seslerin öğretim şekli ise tamamen farklı bir yöntemle uygulanmaktadır. Deney grubuna uygulanan programın ünite ve konuları aşağıda belirtilmiştir.

1. ÜNİTE : TEMEL BİLGİLER VE SESLERİN ÖĞRETİMİ

- Konu 1 : Temel Bilgiler
- Konu 2 : 2 Ses Öğretimi (do-sol)
- Konu 3 : 3 Ses Öğretimi (do-mi-sol)
- Konu 4 : 4 Ses Öğretimi (do-mi-sol-fa)
- Konu 5 : 5 Ses Öğretimi (do-mi-sol-fa-re)
- Konu 6 : 6 Ses Öğretimi (do-mi-sol-fa-re-la)
- Konu 7 : 7 Ses Öğretimi (do-mi-sol-fa-re-la-si)
- Konu 8 : 8 Ses Öğretimi (do-mi-sol-fa-re-la-si-do)
- Konu 9 : 9 Ses Öğretimi (do-mi-sol-fa-re-la-si-do-kalın si)
- Konu 10 : Uzatma Bağı

2. ÜNİTE : ÖLÇÜ, TARTIM VE TONALİTE
- Konu 1 : Sekizlik Nota
- Konu 2 : Üç-dörtlük Ölçü
- Konu 3 : Noktalı dörtlük ve onaltılık Süre Değerleri
- Konu 4 : Diğer Sesler
- Konu 5 : Fa Majör ve si b – re minör ve do #
- Konu 6 : Sol Majör ve fa # – mi minör ve re #
- Konu 7 : Dört-dörtlük Ölçü

Kontrol grubuna uygulanan program ise halen Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanmakta olan programdır. Programın ünite ve konu başlıkları aşağıda belirtilmiştir.

1. ÜNİTE : SESLERİN ÖĞRETİMİ VE TEMEL BİLGİLER
- Konu 1 : Kuramsal Bilgiler
- Konu 2 : Üç, dört, beş, ses öğretimi.
- Konu 3 : Altı, yedi ve sekiz ses öğretimi.
- Konu 4 : Dokuz, on, on bir ve on iki ses öğretimi.
2. ÜNİTE : ÖLÇÜ VE TARTIM
- Konu 1 : Ölçülerin öğretimi ve kuramsal bilgiler
- Konu 2 : Bağlar ve çoğaltma (uzatma)noktaları.
- Konu 3 : Üç dörtlük ölçü biçimi ve onaltılık süre
- Konu 4 : Altı sekizlik ölçü biçimi ve diğer noktalı süre değerleri
- Konu 5 : Üçleme, eksik ölçü ve senkop
- Konu 6 : Bileşik ölçüler

Gruplara uygulanacak olan son test soruları miyoy ders öğretmenleri tarafından hazırlanmıştır. Öğrencilerin ders içerisinde işledikleri konuları içeren fakat daha önce hiç okumadıkları parçalardan oluşmaktadır. Deneysel çalışma için belirlenen 4 ana kriter için 4 ayrı parça kullanılmıştır. Parçalar aşağıda verilmiştir.

SESLER

ARALIKLAR

SÜRE DEĞERLERİ

TONALİTE

3.3.2. Deneysel Çalışma

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu 9. sınıfta uygulanmakta olan MİOY dersi öğretim programının 2006-2007 eğitim-öğretim yılının birinci yarıyılı (17 hafta) deneysel çalışmanın uygulama süresi olarak belirlenmiştir. 3 şubeden oluşan 9. sınıf öğrencilerinin 1. ve 2. şubelerinde toplam 40 (20+20) öğrenci deneysel çalışma için seçilmiştir.

Her öğrenciye okula kayıt yaptırdığı esnada bir yaka numarası verilir ve bu numara sırasına göre şubeler oluşturulur. Şubeler raslamsal olarak oluşturulduğundan dolayı deneysel çalışma için uygun bir gruplandırma yapıldığı düşünülmektedir. Yapılan ön testte deneklerin hiçbirinin müzik eğitimi almadığı, konular hakkında kuramsal veya uygulamaya yönelik bir bilgiye sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Deneysel çalışmada kontrol grubuna 17 hafta süreyle Muammer SUN-Solfej kitabı, deney grubuna ise André WAIGNEIN Solfège Élémentaire kitabı uygulanacaktır. Denekler harflerle ifade edilmiştir. Kontrol grubu A-B-C gibi tek harflerle, Deney grubu ise AA-BB-CC gibi çift harflerle ifade edilmiştir.

3.3.2.1. Deneysel Çalışma Kriterleri

Deney çalışmada öğrencilerin durumunu değerlendirebilmek amacıyla uzmanlarla birlikte 4 kriter oluşturulmuştur. Değerlendirmeler bu kriterler üzerinden yapılmıştır. Sınav parçaları bu kriterlere uygun olacak şekilde her kriter için ayrı ayrı seçilmiş ve uygulanmıştır. Kriterler sırasıyla Sesler, Aralıklar, Süre Değerleri ve Tonalite'dir.

17 haftalık eğitim sürecinin sonunda belirlenmiş olan parçalar doğrultusunda uygulanan sınavda, yukarıda belirtilen değerlendirme kriterleri aranmıştır. Sınavda 4 parça sorulmuş, parçaların okunması esnasında belirlenen kriterler aranarak puanlandırma yapılmıştır. Her kriter 25 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Toplam 4

kriter 100 puan üzerinden değerlendirilmiş ve öğrencilerin notları bu şekilde verilmiştir.

Araştırmada aranan kriterlerin değerlendirilebilmesi açısından, kriterler başarısız, az başarılı, kısmen başarılı, başarılı ve çok başarılı olmak üzere beşli likert ölçeğine uygun şekilde derecelendirilmiştir. Buradaki başarı dereceleri puanlandırmaya göre yapılmıştır. Dereceler 5'er puanlık aralıklarla oluşturulmuştur. 25 puan üzerinden değerlendirilen her kriter için ; 0-4 puan arası başarısız, 5-9 puan arası az başarılı, 10-14 puan arası kısmen başarılı, 15-19 puan arası başarılı ve 20-25 puan arası çok başarılı olarak değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin aldıkları notlar buna göre değerlendirilmiş ve başarı durumları hakkında yargıya varılmıştır. Puanlandırmaya ilişkin durum aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2
Değerlendirme Kriterlerine Göre Puanlandırma Durumunu Gösterir Tablo

KRİTERLER	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı	TOPLAM
Sesler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-25	25
Aralıklar	0-4	5-9	10-14	15-19	20-25	25
Süre Değerleri	0-4	5-9	10-14	15-19	20-25	25
Tonalite	0-4	5-9	10-14	15-19	20-25	25
						100

Tablo 2 incelendiğinde, belirlenmiş olan dört kriterin her biri 25 puan olmak üzere toplam 100 puan üzerinden değerlendirilmiştir.

Deneysel çalışmada kullanılan deneklerden kontrol grubunun değerlendirme kriterleri çerçevesinde gösterdikleri başarı durumunu gösterir tablolar aşağıda verilmiştir.

Tablo 3
A Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK A	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar		X			
Süre Değerleri			X		
Tonalite		X			

Tablo 3 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **A** deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *az başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından A deneğinin genel olarak *az başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 4
B Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK B	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar		X			
Süre Değerleri			X		
Tonalite		X			

Tablo 4 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **B** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *az başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından B deneğinin genel olarak *kısmen başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 5
C Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK C	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar		X			
Süre Değerleri			X		
Tonalite		X			

Tablo 5 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı C deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *az başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından C deneğinin genel olarak *az başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 6
Ç Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK Ç	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar			X		
Süre Değerleri		X			
Tonalite			X		

Tablo 6 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı Ç deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *az başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından Ç deneğinin genel olarak *kısmen başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 7
D Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK D	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar		X			
Süre Değerleri			X		
Tonalite			X		

Tablo 7 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **D** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *az başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından D deneğinin genel olarak *kısmen başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 8
E Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK E	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar			X		
Süre Değerleri			X		
Tonalite		X			

Tablo 8 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **E** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından E deneğinin genel olarak *kısmen başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 9
F Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK F	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar		X			
Süre Değerleri		X			
Tonalite	X				

Tablo 9 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **F** deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *az başarılı*, süre değerleri kriterinde *az başarılı*, tonalite kriterinde *başarısız* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından F deneğinin genel olarak *az başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 10
G Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK G	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar	X				
Süre Değerleri			X		
Tonalite		X			

Tablo 10 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **G** deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *başarısız*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından G deneğinin genel olarak *az başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 11
H Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK H	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar			X		
Süre Değerleri				X	
Tonalite				X	

Tablo 11 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **H** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından H deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 12
I Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK I	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar	X				
Süre Değerleri			X		
Tonalite		X			

Tablo 12 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **I** deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *başarısız*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından I deneğinin genel olarak *az başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 13
İ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK İ	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar			X		
Süre Değerleri			X		
Tonalite		X			

Tablo 13 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **İ** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından **İ** deneğinin genel olarak *kısmen başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 14
J Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK J	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler	X				
Aralıklar	X				
Süre Değerleri		X			
Tonalite	X				

Tablo 14 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **J** deneğinin sesler kriterinde *başarısız*, aralıklar kriterinde *başarısız*, süre değerleri kriterinde *az başarılı*, tonalite kriterinde *başarısız* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından **J** deneğinin genel olarak *başarısız* olduğu söylenebilir.

Tablo 15
K Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK K	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar			X		
Süre Değerleri		X			
Tonalite	X				

Tablo 15 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **K** deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *az başarılı*, tonalite kriterinde *başarısız* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından K deneğinin genel olarak *az başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 16
L Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK L	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar			X		
Süre Değerleri			X		
Tonalite			X		

Tablo 16 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **L** deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından L deneğinin genel olarak *kısmen başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 17
M Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK M	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar				X	
Süre Değerleri					X
Tonalite			X		

Tablo 17 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **M** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından M deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 18
N Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK N	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar				X	
Süre Değerleri				X	
Tonalite				X	

Tablo 18 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **N** deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından N deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 19
O Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK O	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler					X
Aralıklar					X
Süre Değerleri				X	
Tonalite				X	

Tablo 19 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **O** deneğinin sesler kriterinde *çok başarılı*, aralıklar kriterinde *çok başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından O deneğinin genel olarak *çok başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 20
Ö Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK Ö	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler					X
Aralıklar				X	
Süre Değerleri					X
Tonalite				X	

Tablo 20 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **Ö** deneğinin sesler kriterinde *çok başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından Ö deneğinin genel olarak *çok başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 21
P Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK P	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar			X		
Süre Değerleri					X
Tonalite				X	

Tablo 21 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **P** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından P deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 22
R Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK R	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar			X		
Süre Değerleri				X	
Tonalite			X		

Tablo 22 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **R** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından R deneğinin genel olarak *kısmen başarılı* olduğu söylenebilir.

Deney grubunun değerlendirme kriterleri çerçevesindeki başarı durumuna aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 23
AA Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK AA	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar				X	
Süre Değerleri				X	
Tonalite			X		

Tablo 23 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **AA** deneği, sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından AA deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 24
BB Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK BB	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar				X	
Süre Değerleri			X		
Tonalite				X	

Tablo 24 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **BB** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından BB deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 25
CC Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK CC	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar				X	
Süre Değerleri				X	
Tonalite			X		

Tablo 25 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı CC deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından CC deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 26
ÇÇ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK ÇÇ	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler		X			
Aralıklar		X			
Süre Değerleri			X		
Tonalite		X			

Tablo 26 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı ÇÇ deneğinin sesler kriterinde *az başarılı*, aralıklar kriterinde *az başarılı*, süre değerleri kriterinde *kısmen başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından ÇÇ deneğinin genel olarak *az başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 27
DD Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK DD	Başansız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar			X		
Süre Değerleri				X	
Tonalite				X	

Tablo 27 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **DD** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından DD deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 28
EE Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK EE	Başansız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler					X
Aralıklar				X	
Süre Değerleri				X	
Tonalite			X		

Tablo 28 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **EE** deneğinin sesler kriterinde *çok başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından EE deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 29
FF Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar			X		
Süre Değerleri				X	
Tonalite				X	

Tablo 29 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **FF** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından FF deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 30
GG Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK GG	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar				X	
Süre Değerleri					X
Tonalite				X	

Tablo 30 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **GG** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından GG deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 31
HH Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK HH	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar			X		
Süre Değerleri				X	
Tonalite			X		

Tablo 31 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **HH** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından HH deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 32
II Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK II	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar				X	
Süre Değerleri				X	
Tonalite				X	

Tablo 32 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **II** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından II deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 33
İİ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK İİ	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar				X	
Süre Değerleri					X
Tonalite				X	

Tablo 33 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **İİ** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından İİ deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 34
JJ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK JJ	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar				X	
Süre Değerleri				X	
Tonalite			X		

Tablo 34 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **JJ** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *kısmen başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından JJ deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 35
KK Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK KK	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar			X		
Süre Değerleri				X	
Tonalite		X			

Tablo 35 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **KK** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *kısmen başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *az başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından **KK** deneğinin genel olarak *kısmen başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 36
LL Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK LL	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar				X	
Süre Değerleri				X	
Tonalite				X	

Tablo 36 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **LL** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından **LL** deneğinin genel olarak *başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 37
MM Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK MM	Başansız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler					X
Aralıklar					X
Süre Değerleri					X
Tonalite				X	

Tablo 37 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **MM** deneğinin sesler kriterinde *çok başarılı*, aralıklar kriterinde *çok başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından MM deneğinin genel olarak *çok başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 38
NN Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK NN	Başansız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler					X
Aralıklar					X
Süre Değerleri					X
Tonalite					X

Tablo 38 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **NN** deneğinin sesler kriterinde *çok başarılı*, aralıklar kriterinde *çok başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *çok başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından NN deneğinin genel olarak *çok başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 39
OO Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK OO	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar				X	
Süre Değerleri					X
Tonalite				X	

Tablo 39 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **OO** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından OO deneğinin genel olarak *çok başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 40
ÖÖ Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK ÖÖ	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar					X
Süre Değerleri					X
Tonalite					X

Tablo 40 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **ÖÖ** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *çok başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *çok başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından ÖÖ deneğinin genel olarak *çok başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 41
PP Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK PP	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler				X	
Aralıklar					X
Süre Değerleri					X
Tonalite				X	

Tablo 41 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **PP** deneğinin sesler kriterinde *başarılı*, aralıklar kriterinde *çok başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından PP deneğinin genel olarak *çok başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 42
RR Deneğinin Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Gösterdiği Başarıyı Gösterir Tablo

DENEK RR	Başarısız	Az Başarılı	Kısmen Başarılı	Başarılı	Çok Başarılı
Sesler			X		
Aralıklar					X
Süre Değerleri					X
Tonalite					X

Tablo 42 incelendiğinde, Muammer SUN-Solfej kitabının uygulandığı **RR** deneğinin sesler kriterinde *kısmen başarılı*, aralıklar kriterinde *çok başarılı*, süre değerleri kriterinde *çok başarılı*, tonalite kriterinde *çok başarılı* olduğu görülmektedir. Bu incelemenin ardından RR deneğinin genel olarak *çok başarılı* olduğu söylenebilir.

Tablo 43
Kontrol Grubunun Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Başarı Durumunu Gösteren Genel Tablo

KONTROL GRUBU	Başarısız		Az Başarılı		Kısmen Başarılı		Başarılı		Çok Başarılı	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sesler	1	5	9	45	5	25	3	15	2	10
Aralıklar	3	15	5	25	8	40	3	15	1	5
Süre Değerleri	-	0	4	20	9	45	4	20	3	15
Tonalite	3	15	7	35	4	20	6	30	-	0

Tablo 43 incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Sesler kriterinde;

- 1 öğrenci başarısız,
- 9 öğrenci az başarılı,
- 5 öğrenci kısmen başarılı
- 3 öğrenci başarılı
- 2 öğrenci ise çok başarılı olmuştur.

Buna göre öğrencilerin %50'si istenilen seviyeye ulaşamamış, %25'i kısmen başarı göstermiş, ancak %25'i istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda kontrol grubuna uygulanan programın sesler kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleşmediği* görülmektedir.

Aralıklar kriterinde;

- 3 öğrenci başarısız,
- 5 az başarılı,
- 8 öğrenci kısmen başarılı,
- 3 öğrenci başarılı,
- 1 öğrenci ise çok başarılı olmuştur.

Buna göre öğrencilerin %40'ı istenilen seviyeye ulaşamamış, %40'ı kısmen başarı göstermiş, ancak %20'si istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda kontrol grubuna uygulanan programın aralıklar kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleşmediği* görülmektedir.

Süre Değerleri kriterinde;

- 4 öğrenci az başarılı,
- 9 öğrenci kısmen başarılı,
- 4 öğrenci başarılı,
- 3 öğrenci ise çok başarılı olmuştur.

Buna göre öğrencilerin %20'si istenilen seviyeye ulaşamamış, %45'i kısmen başarı göstermiş, ancak %35'i istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda kontrol grubuna uygulanan programın süre değerleri kriterinde amaçlanan öğrenmenin *kısmen gerçekleştiği* görülmektedir.

Tonalite kriterinde;

- 3 öğrenci başarısız,
- 7 öğrenci az başarılı,
- 4 öğrenci kısmen başarılı,
- 6 öğrenci başarılı olmuştur.

Buna göre öğrencilerin %50'si istenilen seviyeye ulaşamamış, %20'si kısmen başarı göstermiş, ancak %30'u istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda kontrol grubuna uygulanan programın tonalite kriterinde amaçlanan öğrenmenin *kısmen gerçekleştiği* görülmektedir.

Tüm bu veriler ışığında; değerlendirme kriterleri çerçevesinde düşünüldüğünde, kontrol grubunun süre değerleri kriteri dışında *amaçlanan öğrenmenin gerçekleşmediği* görülmektedir.

Deney grubunun değerlendirme kriterleri çerçevesindeki başarı durumuna aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 44
Deney Grubunun Değerlendirme Kriterleri Çerçevesinde
Başarı Durumunu Gösteren Genel Tablo

DENEY GRUBU	Başarısız		Az Başarılı		Kısmen Başarılı		Başarılı		Çok Başarılı	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sesler	-	0	1	5	7	35	9	45	3	15
Aralıklar	-	0	1	5	4	20	10	50	5	25
Süre Değerleri	-	0	-	0	2	10	10	50	8	40
Tonalite	-	0	2	10	5	25	10	50	3	15

Tablo 44 incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Sesler kriterinde;

- 1 öğrenci az başarılı,
- 7 öğrenci kısmen başarılı
- 9 öğrenci başarılı,
- 3 öğrenci çok başarılı olmuştur.

Buna göre öğrencilerin %5'i istenilen seviyeye ulaşamamış, %35'i kısmen başarı göstermiş, %60'ı ise istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda deney grubuna uygulanan programın sesler kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleştiği* görülmektedir.

Aralıklar kriterinde;

- 1 az başarılı,
- 4 öğrenci kısmen başarılı,
- 10 öğrenci başarılı,
- 5 öğrenci çok başarılı olmuştur.

Buna göre öğrencilerin %5'i istenilen seviyeye ulaşamamış, %20'si kısmen başarı göstermiş, %75'i ise istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda deney grubuna uygulanan programın aralıklar kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleştiği* görülmektedir.

Süre Değerleri kriterinde;

- 2 öğrenci kısmen başarılı,
- 10 öğrenci başarılı,
- 8 öğrenci çok başarılı olmuştur.

Buna göre öğrencilerin %10'u kısmen başarı göstermiş, %90'ı ise istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda deney grubuna uygulanan programın süre değerleri kriterinde amaçlanan öğrenmenin *tümüyle gerçekleştiği* görülmektedir.

Tonalite kriterinde;

- 2 öğrenci az başarılı,
- 5 öğrenci kısmen başarılı,
- 10 öğrenci başarılı,
- 3 öğrenci çok başarılı olmuştur.

Buna göre öğrencilerin %10'u istenilen seviyeye ulaşamamış, %25'i kısmen başarı göstermiş, %65'i ise istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda deney grubuna uygulanan programın tonalite kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleştiği* görülmektedir.

Buna göre; değerlendirme kriterleri çerçevesinde düşünüldüğünde, deney grubunun tüm kriterlerde *amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde gerçekleştiği* görülmektedir.

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Muammer SUN-Solfej kitabının analizi neticesinde aşağıdaki sonuçlara varılmıştır;

1. Kitap belirli bir kuramsal bilginin ardından üç ses (do-re-mi) öğretimi ile başlamış ve sırasıyla 4-5-6-7 ve 8 ses öğretimi ile devam etmiştir. Sesler sürekli olarak yanaşık olarak verilmiştir. Aralıklar kuramsal olarak anlatılmıştır. 8 ses öğretiminin ardından do-mi-sol-do sesleri ile atlama (arpej) çalışmaları yapılmış, dizi sesleri üçlü ve beşli aralıklarla çalıştırılmıştır.
2. Ardından fa-si sesleri ile artık dörtlü aralığı çalışmaları yapılmıştır. Ancak bu çalışmanın karşılığı olan eksik beşli aralığı burada verilmemiştir.
3. Dizi seslerinin öğretiminin ardından son durak perdesi değişik çalışmalar yapılmıştır. Bu parçalar incelendiğinde, tonal yapılarının do dizi seslerini kullanan farklı karar seslerine sahip makamsal diziler oldukları görülmektedir. Klasik ton yapısı hissi bu şekilde verilememektedir. Bu şekildeki makamsal yapılar diğer parçalarda da görülmektedir.
4. Bu durum klasik yapıdaki kadans hissini vermediği için öğrencide tonal yapıyla ilgili alışkanlık sağlanamamaktadır. Dolayısıyla da öğrencinin diğer derslerde (çalgı-piyano-koro) karşısına çıkacak konularla paralellik sağlanamamıştır.

5. Kitabın başında nefes uygulaması ve deyim bağı hemen başlamış, öğrencinin buna adapte olması istenmiştir.
6. Dönüş işareti, nokta ve çizgi (staccato-legato), nüans işaretleri ve hız terimleri daha başlangıç aşamasında verilmiştir. Bando okullarında bu tür konuların 9. sınıflara öğretilmesi “Müziğe Giriş” dersi içerisinde düşünülmüştür.
7. Müzik eğitiminin başlangıç safhasında henüz sesleri, notaları ve süre değerlerini öğrenmeye çalışan öğrenciler için bu tür terimler ve uygulamaların erken başladığı düşünülmektedir.
8. Kitap iki-dörtlük ölçü kullanılarak başlamış ve ikinci üniteye kadar bu ölçüde devam etmiştir. İlk derste kuramsal olarak verilmiş olmasına rağmen, öğrencilerin ölçü kavramını yeni öğrendiği düşünülürse iki-dörtlük ritme ve bu ritmin vuruşları anlamaları ve uygulayabilmeleri belirli bir süre beklenemez.
9. Kitapta sesler, süre değerleri, müzik kuramları ve terimleri paralel bir şekilde verilmiştir. Tüm alanlarda belirli bir sıra dahilinde ilerlenilmiştir. Ancak Müziğe Giriş dersinde işlenmesi gereken bazı konular erken verilmiştir. Konuların ilerleyişi öğrencinin diğer müzik dersleri (çalgi, koro, piyano) ile de paralellik taşımamaktadır.
10. Kitaptaki bazı konularda kanon çalışmaları verilmiş, bu şekilde öğrencinin çok sesliliği öğrenmesi ve hissetmesi sağlanmıştır.
11. Muammer SUN-Solfej kitabı tamamıyla öğrenciye yönelik hazırlanmıştır. Ders öğretmeni için hazırlanmış bir klavuz yada eşlik kitabı mevcut değildir.

Uzman Eğitimcilerin Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanmakta olan MİOY eğitim programı için görüşleri neticesinde aşağıdaki sonuçlara varılmıştır;

1. Müziksel okuma eğitimi, işitme ve yazma eğitiminin temelini oluşturmalıdır. Başlangıç eğitiminde önemli olan seslerin ve aralıkların öğretimidir.
2. Seslerin öğretimine paralel olarak yapılması gereken aralık çalışmaları, Bando Okulları Komutanlığının Mıoy eğitim programında yer almamaktadır. Eğitim programının bu konuda gerekli değişikliklerle yenilenmesi gerekmektedir.
3. Programda ilk sekiz sesin öğretiminin ardından dizi çalışmaları (majör-minör) ve tonal çalışmalara (kadans bilgisi) yer verilmemiştir.
4. Programda belirlenmiş olan konular için ayrılan sürelerin uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Belirlenmiş olan ders saatleri ve süreler ders öğretmenleri tarafından yeniden değerlendirilerek düzenlenmelidir.
5. Programın ikinci ünitesinde üçleme, senkop ve çift nokta gibi konulara yer verilmiştir. Bu konular öğrencilere erken verilmiştir.

Deneysel çalışmada elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki sonuçlara varılmıştır;

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanan MİOY eğitim programın uygulandığı kontrol grubu, değerlendirme kriterleri çerçevesinde değerlendirildiğinde;

- Sesler kriterinde öğrencilerin %50'si istenilen seviyeye ulaşamamış, %25'i kısmen başarı göstermiş, ancak %25'i istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda kontrol grubuna uygulanan programın sesler kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleşmediği* görülmektedir.
- Aralıklar kriterinde öğrencilerin %40'i istenilen seviyeye ulaşamamış, %40'ı kısmen başarı göstermiş, ancak %20'i istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda kontrol grubuna uygulanan programın aralıklar kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleşmediği* görülmektedir.
- Süre Değerleri kriterinde öğrencilerin %20'si istenilen seviyeye ulaşamamış, %45'i kısmen başarı göstermiş, ancak %35'i istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda kontrol grubuna uygulanan programın süre değerleri kriterinde amaçlanan öğrenmenin *kısmen gerçekleştiği* görülmektedir.
- Tonalite kriterinde öğrencilerin %50'si istenilen seviyeye ulaşamamış, %20'si kısmen başarı göstermiş, ancak %30'u istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda kontrol grubuna uygulanan programın tonalite kriterinde amaçlanan öğrenmenin *kısmen gerçekleştiği* görülmektedir.
- Buna göre; değerlendirme kriterleri çerçevesinde düşünüldüğünde, kontrol grubunun süre değerleri kriteri dışında *amaçlanan öğrenmenin gerçekleşmediği* görülmektedir.

Uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan yeni programın uygulandığı deney grubu, değerlendirme kriterleri çerçevesinde değerlendirildiğinde;

- Sesler kriterinde öğrencilerin %5'i istenilen seviyeye ulaşamamış, %35'i kısmen başarı göstermiş, %60'ı ise istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda deney grubuna uygulanan programın sesler kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleştiği* görülmektedir.
- Aralıklar kriterinde öğrencilerin %5'i istenilen seviyeye ulaşamamış, %20'si kısmen başarı göstermiş, %75'i ise istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda deney grubuna uygulanan programın aralıklar kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleştiği* görülmektedir.
- Süre Değerleri kriterinde öğrencilerin %10'u kısmen başarı göstermiş, %90'ı ise istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda deney grubuna uygulanan programın süre değerleri kriterinde amaçlanan öğrenmenin *tümüyle gerçekleştiği* görülmektedir.
- Tonalite kriterinde öğrencilerin %10'u istenilen seviyeye ulaşamamış, %25'i kısmen başarı göstermiş, %65'i ise istenilen seviyeye ulaşmıştır. Bu durumda deney grubuna uygulanan programın tonalite kriterinde amaçlanan öğrenmenin büyük ölçüde *gerçekleştiği* görülmektedir.
- Buna göre; değerlendirme kriterleri çerçevesinde düşünüldüğünde, deney grubunun tüm kriterlerde *amaçlanan öğrenmenin gerçekleştiği* görülmektedir.

4.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular ve bunlardan çıkartılan sonuçlar ışığında Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığı Hazırlama Okulu 9. sınıf 1. yarıyılında uygulanan MİOY öğretim programı için aşağıdaki öneriler getirilmiştir;

- Temel bilgiler için daha çok süre ayrılmalı, ilk aşamada sadece gerekli olan temel bilgiler verilmelidir.
- MİOY eğitiminde çağdaş müziksel okuma metotlarına uygun kitaplar kullanılmalı, programa bağlı kalınmak suretiyle birden çok MİOY kaynağından yararlanılmalı, tek bir kitaba bağlı kalınmamalıdır.
- Müziksel Okuma eğitiminde önce 1,3 ve 5. sesler (do-mi-sol) öğretilmeli ardından 2,4,6 ve 7. sesler (re-fa-la-si) uygun sırayla öğretilmelidir.
- MİOY dersi için öncelik seslerin öğretimi değil seslerle aralıkların birlikte öğretimi olmalıdır. Öğrenilen aralıklar farklı sesler üzerinde mutlaka tekrarlanmalıdır. Uygulanacak olan programda bu tür aralık çalışmalarına yer verilmeli, program içerisinde konu olarak yer almalıdır.
- Öğrencilerin başlangıç aşamasında ölçü kalıbı verilmemeli, gerekirse belirli bir süre ölçü kavramı kullanılmadan çalışılmalıdır. Daha sonra sırasıyla vuruşlar ve ölçüler öğretilmelidir.
- Müzikalite çalışmaları öğrencide belirli bir temel oluştuktan sonra verilmelidir. Bu şekilde daha başarılı olunabilir.
- MİOY eğitiminde ulusal müziğimizin kullanılması ve öğretilmesi çok önemlidir. Ancak başlangıç aşamasında bunun uygun olmayacağı değerlendirilmiştir.

- Müzik terimlerin “Türkçe” olarak öğretilmesi ulusal müzik dilimiz açısından önemlidir ancak öğrencinin terminolojiyi bütünüyle anlayabilmesi için Türkçe terimlerin yanında evrensel müzik dilini de mutlaka öğrenmesi gerekir.
- Öğrencilerin aralıkları ve ton kavramını bağdaştırabilmesi için, parçaların okunması esnasında doğru ve uygun bir piyano eşliği gerekmektedir. Muammer Sun Solfej kitabının piyano eşliği bulunmadığından, eğer bu kaynak kullanılacak ise uygun piyano eşlikleri yazılmalıdır.
- İlk sekiz sesin öğretiminin ardından tonal duyguyu geliştirecek örneklere çokça yer verilmelidir.
- MİOY programı hazırlanırken mutlaka diğer ders programlarıyla ilişkilendirilmeli, özellikle kuramsal bilgilerin ve ritimsel öğelerin öğretiminde diğer ders (çalgı, koro, piyano) programlarıyla birlikte planlanmalıdır.
- Haftada 3 ders saati uygulanan bu ders iyi planlanmalı, kullanılacak kaynaklar tüm alanlara uygun olmalıdır.
- Mıoy programı okulun amacına ve öğrencinin seviyesine uygun şekilde yapılmalıdır. Konularda bu şekilde ilerlemelidir. Konulara uygun kitaplar iyice incelenmeli, gerekli konularda tek bir kitaba bağlı kalınmamalıdır.

Bu araştırmayı izleyecek olası araştırma konuları, çalgı eğitimi veren kurumlarda uygulanan mıoy eğitiminin amaç ve kapsamının belirlenmesi ve Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında uygulanan mıoy eğitiminin amaç ve kapsamının belirlenmesi olarak düşünülebilir.

KAYNAKÇA

AKDOĞU, Onur. (1984). **Türk Müziği Solfej Metodu 1**. İzmir: Akdoğu Müzik ve Yayın.

ARSEVEN, Ali Doğan. (1994). **Alan Araştırma Yöntemi**. Ankara: Tekışık Matbaası.

Askeri Liseler ve Astsubay Hazırlama Okulları Başvuru Formu. (2006). Ankara: K.K. Basım Evi.

EGEMEN, Hüseyin. (2003). **Sistematik Solfej Öğretimi**. İstanbul: Bemol Müzik Yayınları.

FONTAINE, F. (1955). **Elements Pratiques du Rythme Mesure Volume 1**. Paris: Editions Henry Lemoine.

KAPTAN, Saim. (1998). **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.

KARASAR, Niyazi. (1999). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

LAVIGNAG, A. (2007). **Solfej “Lavignag-Danhauser-Lamoine”**. İstanbul: Alkım Yayınları.

MİMAROĞLU, İlhan. (1987). **Müzik Tarihi**. İstanbul: Varlık Yayınları.

OĞUZKAN, Ferhan. (1974). **Eğitim Terimleri Sözlüğü**. Ankara: Türk Dil Kurumu.

ÖZGÜR, Ülkü., AYDOĞAN, Salih. (1999). **Müziksel İşitme Okuma (Birinci Kitap)**. Ankara: Sözkese Matbaası.

ÖZGÜR, Ülkü., AYDOĞAN, Salih. (2006). **Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram (II. Kitap)**. Ankara: Gazi Kitabevi

PAMİR, Leyla. (Tarihsiz). **Çağdaş Piyano Eğitimi**. İstanbul: Beyaz Köşk Müzik Yayınları.

SAĞLAM, Atilla. (2004). **Müziksel İşitme Yazma ve Okuma Kapsamında Müzik Yetenek Sınavlarına Hazırlık**. İstanbul: Alfa Basın Yayım Dağıtım.

SAY, Ahmet. (2002). **Müzik Sözlüğü**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

SELANİK, Cavidan. (1996). **Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni**. Ankara: Doruk Yayıncılık.

SEVGİ, Ali., Sayın, Ertuğrul. (2000). **Çoksesli Dikte ve Okuma Parçaları**. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.

SEVGİ, Ali., Tuğcular, Erdal. (2002). **Halk Ezgileriyle Solfej**. Ankara: Sevda Cenap And Müzik Vakfı Nota Yayınları.

SEYİDOĞLU, Halil. (2003). **Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı**. İstanbul: Güzem Can Yayınları.

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi Yıllık Ders Planı. (2006 – 2007 Eğitim Öğretim Yılı). Ankara.

SUN, Muammer. (2005). **Solfej “1”**. Ankara: Sun Yayınevi.

TÜZÜN, Gürel. (1994). **Ana Brittanica Ansiklopedisi**. İstanbul: Ana Yayıncılık

UÇAN, Ali. (1989). Türkiye’de Cumhuriyetin İlk Altmış Yılında Müzik Eğitimi.

G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (1) s.177-203.

WAIGNEIN, A. **Solfege Elementaire**. Paris: Schott Freres Editions

EKLER

EK-1 SİLAHLI KUVVETLER BANDO ASTSUBAY HAZIRLAMA OKULU
2006-2007 ÖĞRETİM YILI YILLIK DERS PLANLAMA ÇİZELGESİ

SİLAHLI KUVVETLER BANDO ASTSUBAY HAZIRLAMA OKULU
 2006-2007 ÖĞRETİM YILI YILLIK DERS PLANLAMA ÇİZELGESİ

BÖLÜM BAŞKANLIĞI : MESLEK DERSLERİ
 ÖĞRETİM YILI : 2006-2007
 DERSİN ADI : MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA
 SINIFI : 9

ZAMAN			ÜNİTE VE KONULAR	AMAÇLAR	ATATÜRKÇÜ LÜK İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR
TARİH	HAFTA	SÜRE			
04-08 EYLÜL 2006	1	120'	MİO-901 SESLERİN ÖĞRETİMİ ve TEMEL BİLGİLER MİO:901-01 Kuramsal Bilgiler	MİO: 901-01-B20 Müziksel işitme,okuma ve yazma ile ilgili temel bilgileri kavrayabilme	
11-15 EYLÜL 2006	2	120'	MİO:901-02 Üç, Dört Ve Beş, Ses Öğretimi(Do-Re-Mi-Fa-Sol)	MİO: 901-02-P30 Üç, dört ve beş ses ile ilgili okuma ve yazma alıştırmalarını ses, süre ve müzikal özelliklerine göre uygulayabilme.	
18-22 EYLÜL 2006	3	120'	MİO:901-02 Üç, Dört Ve Beş, Ses Öğretimi(Do-Re-Mi-Fa-Sol)	MİO: 901-02-P30 Üç, dört ve beş ses ile ilgili okuma ve yazma alıştırmalarını ses, süre ve müzikal özelliklerine göre uygulayabilme.	ATATÜRK VE MÜZİK
25-29 EYLÜL 2006	4	120'	MİO:901-03 Altı, Yedi ve Sekiz Ses Öğretimi. (la-si-do)	MİO: 901-03-P30 Altı, yedi ve sekiz ses ile ilgili okuma ve yazma alıştırmalarını ses, süre ve müzikal özelliklerine göre uygulayabilme	

02-06 EKİM 2006	5	120'	MİO:901-03 Altı, Yedi ve Sekiz Ses Öğretimi. (la-si-do)	MİO: 901-03-P30 Altı, yedi ve sekiz ses ile ilgili okuma ve yazma alıştırmalarını ses, süre ve müzikal özelliklerine göre uygulayabilme	
09-13 EKİM 2006	6	120'	MİO:901-04 Dokuz, On, On Bir Ve On İki Ses Öğretimi	MİO: 901-04-P30 Dokuz, On, On Bir Ve On İki Ses ile ilgili okuma ve yazma alıştırmalarını ses, süre ve müzikal özelliklerine göre uygulayabilme	
16-20 EKİM 2006	7	120'	MİO:901-04 Dokuz, On, On Bir Ve On İki Ses Öğretimi	MİO: 901-04-P30 Dokuz, On, On Bir Ve On İki Ses ile ilgili okuma ve yazma alıştırmalarını ses, süre ve müzikal özelliklerine göre uygulayabilme	ATATÜRK.'ÜN MÜZİK İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ
23-27 EKİM 2006	8	120'	MİO.902 ÖLÇÜ VE TARTIM MİO 902-01 Ölçülerin Öğretimi Ve Kuramsal Bilgiler 1.DÖNEM 1.SINAV	MİO: 902-01-P20 Müzikte ölçü ve bölünmeleri kavrayabilme.	
30 EKİM- 03 KASIM 2006	9	120'	MİO:902-02 Bağlar ve çoğaltma (uzatma)noktaları	MİO: 902-01-P30 Bağlar ve çoğaltma noktalarını okuma parçaları içerisinde uygulayabilme	
06-10 KASIM 2006	10	120'	MİO:902-03 Üç Dörtlük Ölçü Biçimi Ve Onaltılık Süre	MİO: 902-03-P30 Üç dörtlük ölçü biçimi ve onaltılık süre değerini uygulayabilme.	
13-17 KASIM 2006	11	120'	MİO 902-04 Altı sekizlik ölçü biçimi ve diğer noktalı süre değerleri 1.DÖNEM 2.SINAV	MİO: 902-04-P30 Altı sekizlik ölçü biçimini ve noktalı süre değerlerini bölünme ilkelerine uygun olarak uygulayabilme	
20-24 KASIM 2006	12	120'	MİO 902-04 Altı sekizlik ölçü biçimi ve diğer noktalı süre değerleri	MİO: 902-04-P30 Altı sekizlik ölçü biçimini ve noktalı süre değerlerini bölünme ilkelerine uygun olarak uygulayabilme	
27 KASIM- 01 ARALIK 2006	13	120'	MİO 902-05 Üçleme, Eksik Ölçü Ve Senkop(Aksatım)	MİO: 902-05-P30 - Üçleme, eksik ölçü ve senkop yapılarını uygulayabilme.	
04-08 ARALIK 2006	14	120'	MİO 902-05 Üçleme, Eksik Ölçü Ve Senkop(Aksatım)	MİO: 902-05-P30 - Üçleme, eksik ölçü ve senkop yapılarını uygulayabilme.	ATATÜRK İLKELERİ

11-15 ARALIK 2006	15	120'	MİO 902-05 Üçleme, Eksik Ölçü Ve Senkop(Aksatım	MİO: 902-05-P30 - Üçleme, eksik ölçü ve senkop yapılarını uygulayabilme.	
18-22 ARALIK 2006	16	120'	MİO:902-06 Bileşik Ölçüler	MİO: 902-06-P30 Üçe bölünen ölçü biçimlerini uygulayabilme	
25-29 ARALIK 2006	17	120'	MİO:902-06 Bileşik Ölçüler	MİO: 902-06-P30 Üçe bölünen ölçü biçimlerini uygulayabilme	

EK-2 Uzman Görüşlerine Başvuru Formu

Değerli Eğitimci;

Slh.Kuv. Bando Okll. K.'lığında 2006-2007 Eğitim-Öğretim Yılı 1nci döneminde uygulanan MİOY Eğitim Programı EK.'te sunulmuş, ünite ve konu başlıkları aşağıda belirtilmiştir. Program 9. sınıflara uygulanmıştır. Uygulanan bu programın çağdaş MİOY eğitim programları çerçevesinde değerlendirildiğinde içerik ve konu başlıkları yönünden ne ölçüde yeterli olduğu uzman görüşleri doğrultusunda belirlenecektir. Görüş ve önerilerinizi bizimle paylaştığınız için teşekkür ederim.

ÜNİTE 1: SESLERİN ÖĞRETİMİ VE TEMEL BİLGİLER

Kuramsal Bilgiler.	M.SUN Solfej Syf:1
Üç, dört, beş, ses öğretimi.	M.SUN Solfej No: 1-17
Altı, yedi ve sekiz ses öğretimi.	M.SUN Solfej No: 18-52
Dokuz, on, on bir ve on iki ses öğretimi.	M.SUN Solfej No: 53-76
<i>(Hazırlama Okulu 2006-2007 Öğretim yılı Mioy yıllık ders planlama çizelgesindeki MİO-901 kodlu ünitenin konularıdır.)</i>	

ÜNİTE 2: ÖLÇÜ VE TARTIM

Ölçülerin öğretimi ve kuramsal bilgiler	M.SUN Solfej No: 77-82
Bağlar ve çoğaltma (uzatma)noktaları.	M.SUN Solfej No: 83-97
Üç-dörtlük ölçü biçimi ve onaltılık süre	M.SUN Solfej No: 98-125
Altı-sekizlik ölçü biçimi ve diğer noktalı süreler	M.SUN Solfej No: 134-137
Üçleme, eksik ölçü ve senkop	M.SUN Solfej No: 138-150
Bileşik ölçüler	M.SUN Solfej No: 151-156
<i>(Hazırlama Okulu 2006-2007 Öğretim yılı Mioy yıllık ders planlama çizelgesindeki MİO-902 kodlu ünitenin konularıdır.)</i>	

ÜNİTE 1: SESLERİN ÖĞRETİMİ VE TEMEL BİLGİLER

Kuramsal Bilgiler.

M.SUN Solfej Syf:1

Üç, dört, beş, ses öğretimi.

M.SUN Solfej No: 1-17

Altı, yedi ve sekiz ses öğretimi.

M.SUN Solfej No: 18-52

Dokuz, on, on bir ve on iki ses öğretimi.

M.SUN Solfej No: 53-76

Yukarıdaki ünite çağdaş MİOY eğitim programları çerçevesinde değerlendirildiğinde içerik ve konu başlıkları yönünden ne ölçüde yeterlidir?

()	()	()	()	()
Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç

Bu konudaki görüş ve önerileriniz nelerdir?

ÜNİTE 2: ÖLÇÜ VE TARTIM

Ölçülerin öğretimi ve kuramsal bilgiler	M.SUN Solfej No: 77-82
Bağlar ve çoğaltma (uzatma)noktaları.	M.SUN Solfej No: 83-97
Üç-dörtlük ölçü biçimi ve onaltılık süre	M.SUN Solfej No: 98-125
Altı-sekizlik ölçü biçimi ve diğer noktalı süreler	M.SUN Solfej No: 134-137
Üçleme, eksik ölçü ve senkop	M.SUN Solfej No: 138-150
Bileşik ölçüler	M.SUN Solfej No: 151-156

Yukarıdaki ünite çağdaş MİOY eğitim programları çerçevesinde değerlendirildiğinde içerik ve konu başlıkları yönünden ne ölçüde yeterlidir?

()	()	()	()	()
Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç

Bu konudaki görüş ve önerileriniz nelerdir?